

2022

een onderzoek naar

feminisme + nagels

tessa schnater | art, communication & design

inleiding

Ongelijkheid. Daar kan ik ontzettend slecht tegen. Thema's als discriminatie, racisme en intersectioneel feminisme houden mij veel bezig - en dat vind ik ook nodig, omdat we met z'n allen nog een lange weg te gaan hebben wat dat betreft. Deze grote drijfveer en mijn fascinatie voor nagellak heb ik als uitgangspunt genomen in dit onderzoek. Goed om te weten is dat dit onderzoek eigenlijk een deel 2 is van een eerder onderzoek, dit zul je straks allemaal wel te weten komen.

Ik heb gekozen voor een schriftelijk verslag omdat ik d.m.v. tekst beter tot uiting kan komen. Daarbij vind ik het fijn om terug te bladeren en om het verslag op een aantrekkelijke manier vorm te geven. Ook heb ik de wens om dit verslag uiteindelijk te laten drukken zodat alles mooi gebundeld is.

Ga er fijn voor zitten & veel plezier met lezen.

- Tessa Schnater

afstuderen in één dag: collages

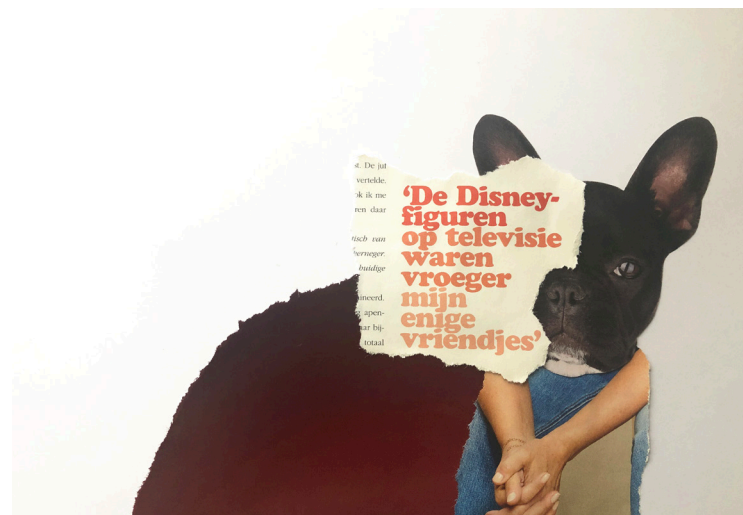
Eind januari kregen we op school een workshop om ons voor te bereiden op het afstuderen. De opdracht was om binnen een dag af te studeren, én je mocht geen laptop gebruiken. Oei. Ik ben toen gelijk de mediatheek in gegaan om 's rond te snuffelen tussen de boeken - iets wat ik normaal eigenlijk nooit doe, ik werk het liefst (gelijk) digitaal. Ik ben op mijn gevoel af gegaan en heb *random* een paar boeken gepakt die mij aanspraken, hieruit heb ik verschillende afbeeldingen onder de scanner gelegd. Onder de scanner heb ik ook gespeeld met beweging. Vervolgens ben ik met deze afbeeldingen collages gaan maken, hierbij heb ik gekeken naar interessante composities en kleurgebruik. Hier zat dus verder niet echt een concept of verhaal achter, al merkte ik wel dat toen ik bezig was met de collages, ik zelf in mijn hoofd al verhaaltjes begon te verzinnen. "Nee, deze afbeelding moet hier, want dat versterkt 'dit', dan vertelt het misschien een verhaal". Al gauw had ik ook een voorkeur voor een collage; de enge, lugubere (rechtsboven). Dit heb ik toen als een soort uitgangspunt genomen voor het begin van mijn afstuderen.

knippen, scheuren,
hakken, zagen & plakken

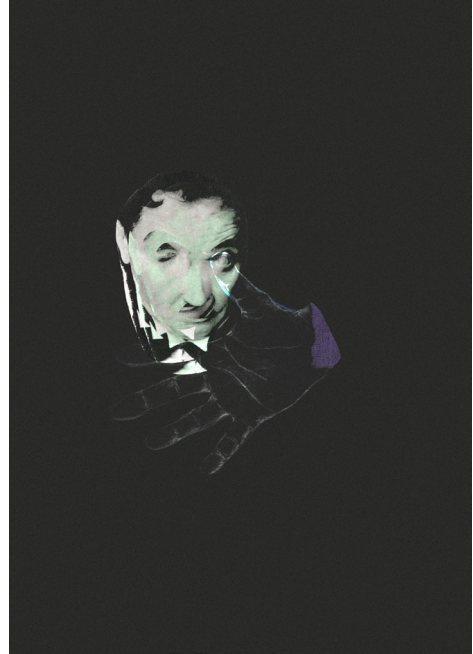

Die dag daarna ben ik thuis ook aan de slag geweest om nog meer collages te maken, maar dan met afbeeldingen uit magazines. Ook weer puur op gevoel ben ik afbeeldingen uit gaan scheuren en knippen, en ook hier ben ik gaan kijken naar: hoe kan ik deze afbeeldingen 'eng' laten lijken, wat zijn mooie composities en welke kleuren passen goed bij elkaar? Tijdens de studio Homo Ludens in het tweede leerjaar merkte ik dat ik de combinatie van analoog werken, en dit vervolgens digitaal uit te werken, heel tof vond om te doen. Dit ben ik dus weer gaan proberen, maar dan met deze collages. Ik heb verschillende effecten en afbeeldingen bij elkaar gedaan en heb hier ook weer gekeken naar wat voor mij esthetisch aantrekkelijk is. Deze collages heb ik toen voorgelegd aan Emmy, Anja, Lucas en Peter.

van analoog naar digitaal

het

eerste feedbackmoment

03/02/2022

feedback lucas + peter

De collage's legde ik voor aan Lucas en Peter, samen met de volgende thema's die ik ook interessant vond om mogelijk mee af te studeren:

- angst
- introvert zijn
- nostalgie
- slaap & rust

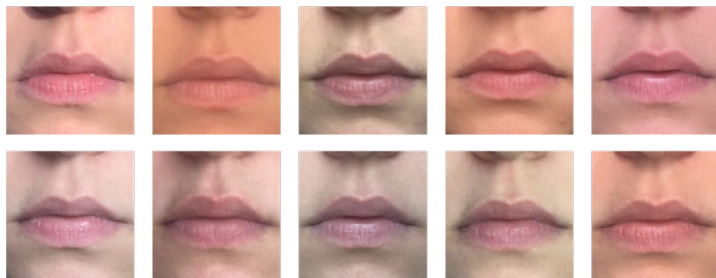
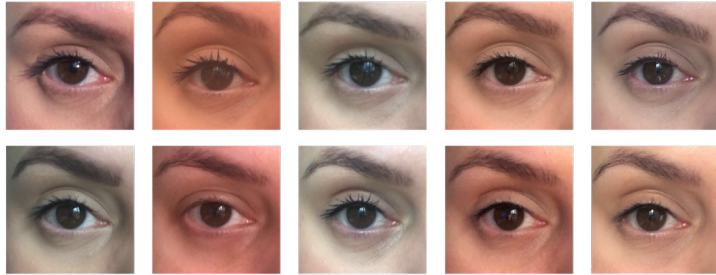
"Ja, maar wij missen een beetje de relevantie, wie ben jij als ontwerper?". Ohja, natuurlijk, de vraag die altijd terugkomt op de opleiding, shit... *Excuse my language*. Lucas gaf aan dat hij dit wel duidelijk zag terugkomen in mijn studio 3.3 project met nagellak als uitgangspunt (later ga ik hier verder op in, omdat mijn afstuderen eigenlijk een soort vervolg hierop zal worden). Maar omdat het 'lugubere' uit de collages mij zo aantrok, stelde Lucas voor om informatie op te zoeken over vanitas (bepaald thema in de kunst, een soort stillevens). Oke, oke, interessant, maar ik weet niet zo goed wat ik hieruit kan halen...

07/02/2022

feedback anja + emmy

Anja en Emmy heb ik even moeten bijpraten over studio 3.3., maar ik legde uit aan hen dat ik dus het gevoel had dit project wel uitgespeeld te hebben, maar dat ik de manier van archiveren wel heel tof vind - dus om iedere dag een foto te maken en hier uiteindelijk een 'nieuw' beeld van te maken door alle foto's bij elkaar te zetten.

Anja gaf aan dat ik dit bijvoorbeeld ook met andere dingen zou kunnen doen, en hier iedere dag een foto van te maken. Zij vond het stukje vrouwelijkheid uit mijn project interessant. Dit heb ik gedaan met mijn linkeroog en mijn lippen, gewoon om 's te kijken wat dit zou opleveren. Ook gaf Anja mij een andere opdracht: maak aankomende week iedere dag een foto van vier objecten. Het doel van deze opdracht was om mij in de *flow* te krijgen en te houden, om zo - mogelijk - tot nieuwe ideeën te komen.

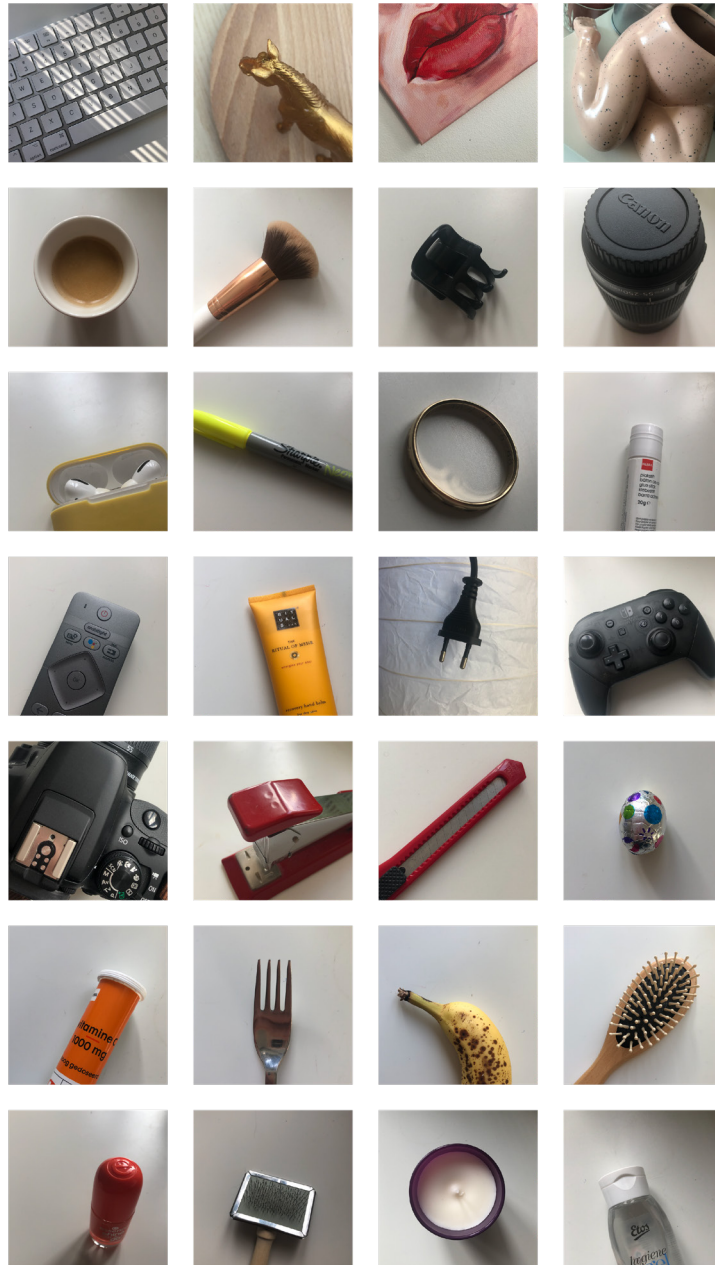

hey, lach 's!

Tijdens het maken van de lippenreeks popte er ineens een ideetje in mijn hoofd. De lippen zien er niet persé blij uit omdat ze ietwat naar beneden hangen. Ik hoor daarom ook geregeld 'wat kijk je boos!', waarbij mensen dan denken dat ze grappig zijn. Of nog erger: 'lach 's, joh!'. Deze opmerkingen komen vaak van mannen. Hier maakte ik het bruggetje naar *catcalling*, oftewel straatintimidatie. Misschien ook een boeiend onderwerp om te behandelen...

De opdracht die ik kreeg van Anja (rechts) vond ik uiteindelijk niet heel helpend voor mijn proces helaas. Ik wist niet zo goed wat ik hier verder uit moest halen, wel was het fijn om iedere dag even bezig te zijn met mijn afstudeerproject. Wie weet heeft het later in mijn onderzoek wel (onbewust) geholpen. Wel zie ik hier zelf ook veel vrouwelijkheid in terug: het lippenschilderijtje, het bloempotje (in de vorm van een vrouwelijk lichaam), make-up kwast, nagellak, etc. Alhoewel dit niet hoeft te betekenen dat deze objecten alleen voor vrouwen zijn natuurlijk.

iedere dag 4 verschillende objecten

Eigenlijk om mezelf weer bezig te houden ben ik gaan kleien, omdat ik daar gewoon zin in had en ik merkte dat ik nog erg zoekende was. Ik heb een vrouwenlichaam gekleid en er een mini bordje bijgezet met 'not an object'. De ironie/tegenstrijdigheid vond ik hier tof, want in principe is het wel een object.

Wanneer ben je
een feminist? *"Als
je als visie hebt dat
vrouwen systematisch
worden onderdrukt.
Dit komt niet door
een individuele man,
maar door een
systeem - dit stel
je aan de orde als
feministe."*

- Hedy D'Ancona (sociologe, sociaal
geografe, politica & feministe)

(Blok, 2021, 18:54).

studio 3.3

project

Studio 3.3 bestond eigenlijk uit twee projecten, namelijk: Handlezen en Fashion for Nails. Tijdens studio 3.3 heb ik nagellak als uitgangspunt genomen, ik heb een heel breed onderzoek uitgevoerd over nagellak; van het maatschappelijke aspect tot aan giftige stoffen in nagellak. Uiteindelijk stuitte ik op een interessant artikel waarin stond dat wanneer vrouwen van kleur nepnagels dragen (*acrylics*), dit wordt gezien als 'ghetto' (lees: onverzorgd, slecht, armoedig, etc.), terwijl dit bij witte vrouwen wordt gezien als 'normaal' (Bero, 2019). Dit stukje ongelijkheid triggerde iets in mij... Ik kan erg slecht tegen ongelijkheid omdat ik van mening ben dat we allemaal hetzelfde zijn, we zijn allemaal mens; ongeacht kleur, gender, etc. Maar helaas wordt dit dus niet altijd zo gezien door de maatschappij. Ik ben mij enorm bewust van mijn privileges, puur omdat ik een witte Nederlandse vrouw ben - juist hierdoor wil ik mij (d.m.v. mijn afstudeerproject) sterk maken voor gelijkheid. Ik bestempel mijzelf dan ook als feminist, alhoewel ik niet persé activistisch ben (als in: de barricades opgaan). Dat past niet bij mij, daar ben ik misschien te bescheiden voor. En dat vind ik ook helemaal oké. Ik heb zo mijn eigen vorm van hoe ik wil laten zien dat ik tegen ongelijkheid ben.

Uiteindelijk wilde ik te veel tijdens studio 3.3 dat ik niet echt ben toegekomen aan het stukje ongelijkheid wat ik eerder benoemde, daarom zie ik het nu als een uitgelezen kans om hier verder op in te gaan tijdens mijn afstudeeronderzoek. Wat mij op het volgende onderwerp brengt: nagellak in combinatie met feminisme.

handlezen & fashion for nails worden verder
toegelicht op de volgende bladzijdes

“But despite the cultural and historical significance these nails have long held in our community, acrylics are still often labelled as tacky, impractical, or unprofessional when worn by Black women — a stereotype that is rooted both in classist ideals and misogynistic tropes. Yet, these same negative labels are rarely attributed to white women who wear similar styles.”

(Bero, 2019).

studio 3.3

handlezen

Handlezen bestaat uit een fotoreeks van mijn rechterhand. Ik heb destijds iedere dag een foto van mijn hand gemaakt en zo kon ik zien hoe het met mij ging op die desbetreffende dag. Afgebladerde nagellak duidde meestal op dat ik geen zin had om iets aan mezelf te doen, en loshangende velletjes op mijn nagelriemen duidde vaak op stress; die beet ik los, wat ik heel vies vind van mezelf. De foto's heb ik gebundeld in een boekje, een soort dagboekje dus.

studio 3.3

fashion for nails

Bij Fashion for Nails ben ik meer gaan experimenteren. Ik heb *random* dingetjes op mijn duimnagel gelegd om te kijken wat voor beelden dit opleverde. Wat ik hier interessant vond was dat je door middel van kleine foto's weer een nieuwe beeld opbouwt, een soort mini archiefje. Van Fashion for Nails heb ik uiteindelijk een poster gemaakt.

nagellak & feminisme

Na de collages ben ik het dus over een andere boeg gaan gooien en heb ik gekozen voor twee onderwerpen die ik interessant vind en waar ik als ontwerper ook een positie in kan nemen: nagellak & feminisme. Ik wil me nu echt verder gaan verdiepen in feminisme; wat is het, hoe is het ontstaan, de vroegere jaren versus nu, etc. Ook ga ik kijken naar verschillende kunstenaars die iets met feminisme te maken hebben, ik denk namelijk dat dit goede inspiratiebronnen kunnen zijn en mogelijk zit hier nog een 'haakje' waar ik verder op kan borduren.

Tijdens het feedbackmoment met Lucas en Peter op 17 februari hebben we het gehad over dat het tof zou kunnen zijn om iedere dag een ontwerp te maken op mijn nagel en hier vervolgens een foto van maken. Dit heb ik dan ook een week lang gedaan. Echter, miste ik hier wel de connectie tussen het feminisme - en Lucas en Peter ook toen ik het weer liet zien een week later. Ik wil nu gaan kijken naar hoe ik dit samen kan koppelen, ik heb al een paar ideetjes.

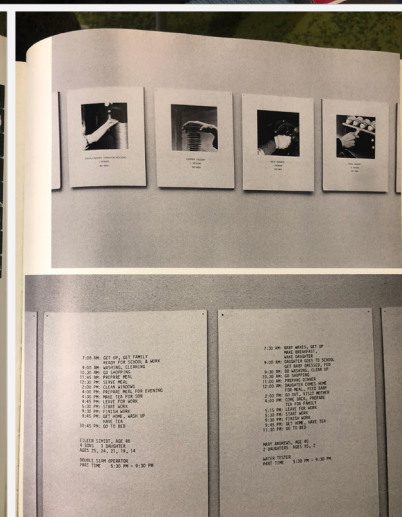
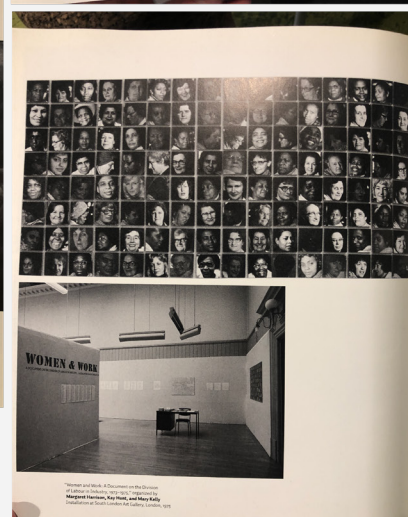
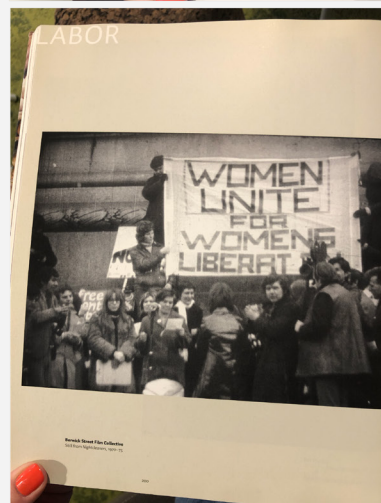
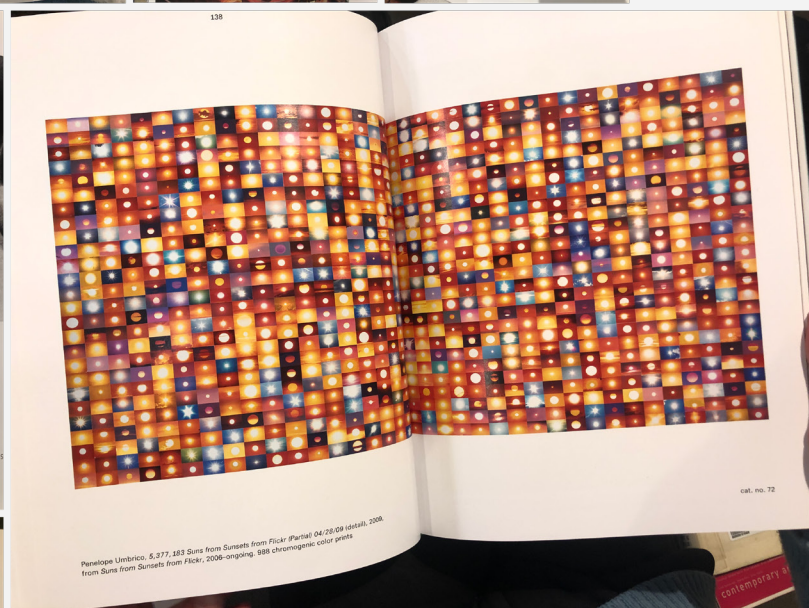
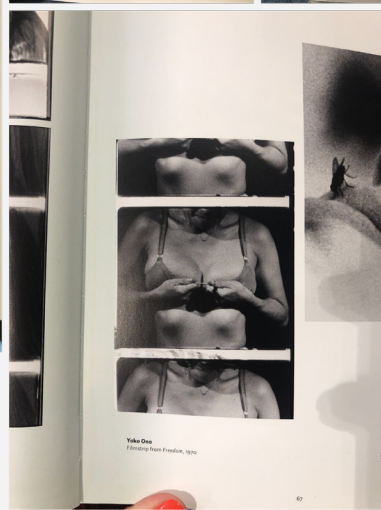
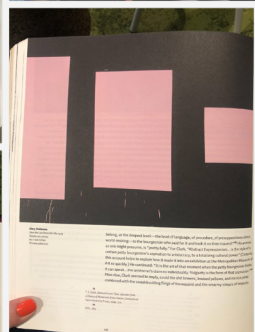
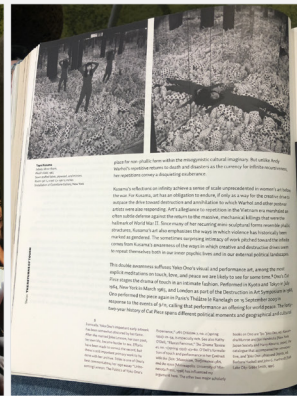
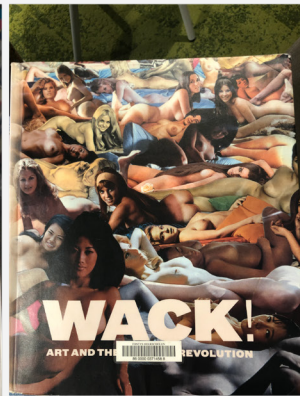

iedere dag een nieuw ontwerp; dit was overigens wel een nepnagel, ik wilde mijn eigen nagel niet steeds opnieuw hoeven lakken

hersenspinsels:

hoe kan ik nagellak & feminisme koppelen?

- terugkoppelend naar de collages: misschien mini collages op nagels maken waar feministische afbeeldingen op te zien zijn (het werk van Linder Sterling vind ik erg inspirerend)
- gaan werken met echt acryl (zoals echte *nailtechs* dit doen), echter kan dit wel lastig zijn... daarom ben ik opzoek gegaan naar alternatieven, namelijk:
- fimoklei! oftewel polymeerklei. dit is super makkelijk om mee te werken omdat het, net als gewone klei, erg flexibel en kneedbaar is. je kunt het later heel makkelijk afbakken waardoor het lekker stevig wordt
- papiermaché zou ook een goede optie kunnen zijn om misschien iets groter te werk te gaan
- van die kindertattoo papiervelletjes gebruiken en deze 'plakken' op een nagel met mijn eigen design
- spelen met de lengtes van nagels (en hier bijv. een infographic van te maken)

inspo
inspo
inspo

Henry Ford Hospital (1932) - Frida Kahlo

Op aanraden van Lucas ben ik een aantal feministische kunstenaars en/of kunst gaan opzoeken. Als eerst stuitte ik op de Mexicaanse kunstenaar Frida Kahlo en haar werk 'Henry Ford Hospital' uit 1932.

Kahlo neemt de rauwe werkelijkheid van haar miskraam als onderwerp voor dit schilderij en begeeft zich hier buiten de gebaande paden van de traditionele kunstgeschiedenis. In dit schilderij zie je Kahlo bloedend en huilend in een ziekenhuisbed liggen. Het bed bevindt zich op een industrielandchap van de Ford fabriek in Detroit. Ze wordt omringd door een aantal voorwerpen die ieder een betekenis hebben, deze zitten als het ware 'vast' aan Kahlo door de navelstreng. De ongedragen foetus staat centraal. Ook is er een model van het vrouwelijk voortplantingssysteem te zien, die bij Kahlo niet goed werkte door een verkeersongeluk. Verder zijn er nog de volgende voorwerpen te zien: een bekkenbodem, een slak (deze stond volgens Kahlo centraal voor de traagheid van de miskraam), een orchidee (staat symbool voor haar seksualiteit) en een medisch object dat naar het ziekenhuis verwijst (Blok, 2021, 2:45).

Anders dan de meeste schilderijen in de kunstgeschiedenis wordt het vrouwelijk lichaam door Kahlo niet weergegeven als een bron van schoonheid en leven, maar als een bron van verlies en pijn. Ze shockeert met dit werk, zeker in de jaren '30. Praten over je miskraam was immers taboe - en het schilderen al helemaal (Blok, 2021, 3:42).

Frida is echt een voorloper van haar tijd. Op sommige schilderijen/afbeeldingen heeft ze een snor, een doorlopende wenkbrauw (iets wat natuurlijk totaal niet als vrouwelijk gezien wordt), ze viel op mannen en vrouwen - en ze had (later) een handicap door een verkeersongeluk. Opvallend vind ik zelf dat deze onderwerpen vandaag de dag nog steeds actueel zijn, bijvoorbeeld dat vrouwen geen okselhaar 'mogen hebben' omdat dit niet de norm is. Alles wat Frida denkt of doet, draagt ze naar buiten. En dat vind ik ontzettend stoer.

yayoi kusama

Accumulation No. 1 (1962) - Yayoi Kusama

Yayoi Kusama is opgegroeid met een Japanse grootmoeder die - verre van traditioneel - een gearrangeerd huwelijk weigerde en haar huis verliet om haar leven te leiden zoals zij dat wilde en trouwde met een Amerikaanse man. Kusama's kunst is mede hierdoor feministisch en revolutionair, ze biedt weerstand aan traditionele genderrollen en de strikt patriarchale Japanse cultuur (destijds). Het patriarchaat is een maatschappijvorm waarin mannen een dominante rol innemen.

Accumulation No. 1 is Yayoi's eerste sculptuur. Dit betreft een stoel waarop tientallen genaaide, gevulde en beschilderde uitsteeksels te zien zijn. Yayoi noemt deze uitsteeksels fallussen, oftewel penissen (*Yayoi Kusama. Accumulation No. 1. 1962 / MoMA, z.d.*). Later beschreef ze Accumulation No. 1 . als een belichaming van niet alleen haar obsessief-compulsieve stoornis, maar ook van andere psychologische krachten, zoals haar seksuele angsten (Gotthardt, 2018).

Door haar kunst te gebruiken om haar persoonlijke fobieën te confronteren en te overwinnen, fungeert Kusama als stem voor alle vrouwen die zich bedreigd voelen door mannelijke autoriteit en/of angst ervaren in seksuele situaties als gevolg van socialisatie of trauma. Yayoi's dwangmatige angst voor seks komt voort uit het getuige zijn van haar vaders *womanizing* als kind (*Yayoi Kusama Art, Bio, Ideas, z.d.*).

Wat ik persoonlijk tof vind aan Kusama is dat zij haar angsten als uitgangspunt neemt in haar werk, en deze vervolgens probeert te overwinnen. Hiermee fungeert ze ook als stem voor alle vrouwen die hetzelfde hebben meegemaakt als haar. Ik vind dat erg krachtig aan het werk van Kusama, juist ook door deze 'kwetsbaarheid'.

tracey emin

Psyco Slut is een kledingstuk dat bestaat uit verschillende woorden en zinnen die te maken hebben met het verleden van Tracy Emin. Een abortus, vroeg volwassen worden en kindermishandeling staan hierin centraal. Elk kledingstuk is, volgens Emin, samengesteld uit 'heilige stoffen'; haar eigen kleding, die van haar ouders en restjes stof uit het huishouden (Emin, z.d.). Ze heeft meerdere van deze kleden gemaakt, Psyco Slut is hiervan een onderdeel. De kleden transformeren het concept van het traditioneel vrouwelijk ambacht naar een ruimte voor boze zelfexpressie en openbaring/openheid over wat Emin heeft meegemaakt.

Emin maakt in haar werk vaak gebruik van haar eigen ervaringen om haar werk over te brengen naar de kijker; dit varieert van haar seksuele geschiedenis, misbruik en abortus tot gender en relaties (Tate, z.d.). Wat ik interessant vind aan Tracy is dat zij vaak haar eigen traumatische ervaringen gebruikt voor haar kunst, net als Yayoi Kusama. Vaak shockeert Tracy haar publiek met het werk wat ze maakt, ook dat vind ik interessant omdat het bepaalde reacties uitlokt - positief maar ook negatief. Tracey haar werk doet in ieder geval veel stof opwaaien.

Psyco Slut (1999) - Tracey Emin

My Bed (1998) - Tracey Emin

Een ander werk dat ik tof vond van Tracey Emin is 'My Bed' uit 1998. Het idee voor dit werk was geïnspireerd op een seksuele maar depressieve fase in het leven van de kunstenaar toen ze vier dagen in bed had gelegen zonder iets anders te eten of drinken dan alcohol. Toen ze naar de troep keek die zich in haar kamer had opgehoopt, realiseerde ze zich plotseling wat ze had gecreëerd (Tate, z.d.-c). Ik vind het gemak van dit werk heel interessant, ik bedoel; ze heeft er niks voor hoeven doen, het is 'gewoon ontstaan'.

linder sterling

Linder (Linder of Linda Sterling) staat o.a. bekend om haar radicaal feministische fotomontages/collages, daarbij speelde ze ook in een Britse punkband genaamd Ludus.

De albumhoes 'Orgasm Addict' van de Buzzcocks uit 1977 toont een collage van een naakte vrouw met een strijkijzer als hoofd en mondjes als tepels. Linder zegt hierover: "Op dat moment, dus rond de jaren '70/'80, waren mannenbladen ofwel doe-het-zelf, auto's of porno. Damestijdschriften waren mode of huishoudelijk spul." Linder ziet hier een gemene deler, namelijk: het vrouwelijk lichaam. "Ik nam de vrouwelijke vorm uit beide tijdschriften en maakte hier als het ware een puzzel van om de aandacht te vestigen op deze twee verschillende culturele wangedrochten" (Tate, z.d.-b).

Buzzcocks, Orgasm Addict (1977) - Linder Sterling

Linder, Untitled, 1977

De manier van werken van Linder vind ik bijzonder, voornamelijk de collages - die vind ik er esthetisch aantrekkelijk uitzien en ook nog met een mooie boodschap erachter. In haar werk staat de vrouw dan ook erg centraal. Ook het ietwat gekkige en 'symbolische' vind ik tof, zoals de huishoudelijke apparaten die als geslachtsdelen dienen (linker afbeelding).

niki de saint phalle

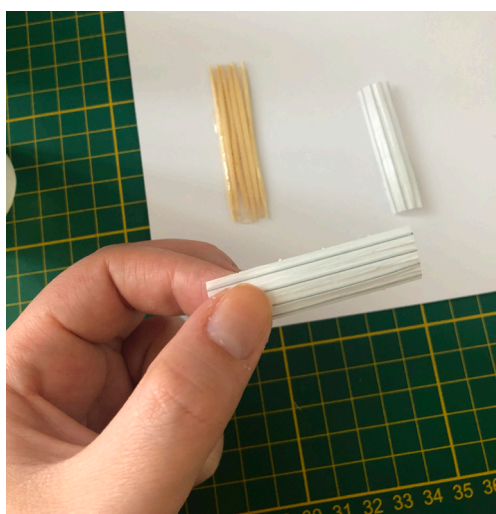
Nana's

Het reusachtige sculptuur *Hon- en Katedral* (vertaling: Zij - een kathedraal) van Niki de Saint Phalle is een ruim 23 meter lang op de rug liggende gestileerd vrouwenfiguur met gespreide benen. Het publiek kon uitgerekend bij de denkbeeldige vulva naar binnen stappen. Mannen, vrouwen en kinderen stonden in de rij om de wondere wereld van De Saint Phalle te betreden. Aan de binnenkant van het object werd het publiek vermaakt met attracties. Zo bevond zich in het vrouwenfiguur een bioscoop met twaalf zitplaatsen, een planetarium, een bar, een aquarium en een bibliotheek. De Franse kunstenares Niki de Saint Phalle is wereldberoemd vanwege haar 'Nana's', veelkleurige volumineuze vrouwenfiguren (*Hon – en Katedral* (1966) – *Niki de Saint Phalle*, z.d.). Nana's staan symbool voor alle sterke en vrije vrouwen.

Ik vind de Nana's van Niki qua vormgeving niet heel aantrekkelijk, wel vind ik de betekenis erachter bijzonder. Niki heeft echt een symbool - en dus iets herkenbaars - ontworpen voor alle vrouwen op de wereld, als een soort eerbetoon. Dat vind ik heel sterk aan Niki als kunstenaar.

Hon - En Katedral (1966) - Niki De Saint Phalle

materiaal onderzoek

fimo klei, trash & safe prikkers

Ik benoemde al eerder fimo klei, hier ben ik dan ook vrijwel gelijk mee aan de slag gegaan. Eigenlijk zonder te veel nadenken ben ik gewoon gaan maken, ik vertrouwde op het proces. Ik ben wel gaan nadenken over welke thema's er bij feminisme 'horen'; o.a. een baarmoeder, borsten en een vulva. Eigenlijk het hele vrouwelijke lichaam.

Alhoewel ik daar ook een kleine disclaimer over wil geven. Je kunt een vrouwelijk lichaam (biologisch gezien) hebben met inderdaad dus een vulva en borsten, maar je niet vrouw voelen - of je helemaal niet identificeren als man of vrouw. Met dit onderzoek wil ik dan ook niemand hiermee kwetsen of uitsluiten, ik weet zelf ook nog niet alles maar sta er wel voor open om dit te leren. Daarbij *educate* ik mezelf ook door o.a. veel podcasts te luisteren (bijv. de podcast 'Damn, Honey') en diverse inspirerende mensen te volgen op Instagram. De term LHBTIQA+ is mij dan ook niet geheel nieuw. Voor mijn onderzoek wil ik deze term wel graag uitleggen omdat ik dit belangrijk vind. Volgens Iedereen Is Anders (z.d.) staat de afkorting LHBTIQA+ voor: lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer/questioning en asexueel/aromantisch. De plus geeft aan dat de term inclusief is voor mensen die zichzelf anders noemen dan waar deze letters voor staan. LHBTQA+ is een paraplueterm voor mensen die wat betreft seksuele oriëntatie, romantische voorkeur, gender, of sekse anders zijn dan hetero of cisgender. De term brengt verschillende mensen samen (Iedereen Is Anders, z.d.).

Voor het kleien heb ik ook nog wat anders geprobeerd, ik was namelijk opzoek naar materialen die hard worden en wat ik vervolgens in model zou kunnen vijlen als een soort nepnagel. Ik dacht al gauw aan lijm, maar alleen lijm zou niet genoeg zijn - er moet een soort ondergrondje bij. Ah! Misschien zo'n dingetje waar je vuilniszakken mee dicht doet. *Lets try*. Toen ik hiermee bezig was dacht ik: hoe grappig en ironisch is het wanneer ik hier '*men = trash*' op schrijf. Die tegenstrijdigheid, waar ik het eerder over had, vind ik heel interessant.

Later vond ik dit toch niet zo sterk en ben ik met cocktailprikkertjes aan de slag gegaan, maar ook dit vond ik niet zo goed werken - en toen kwam dus het idee van fimo klei.

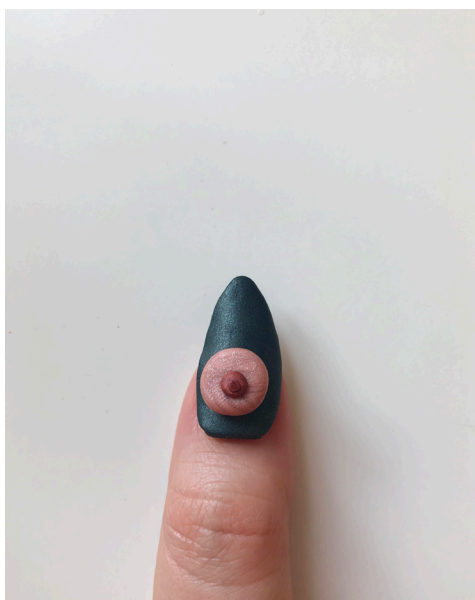
lippenbalsem
gebruiken voor de
juiste bolling in de
nagel

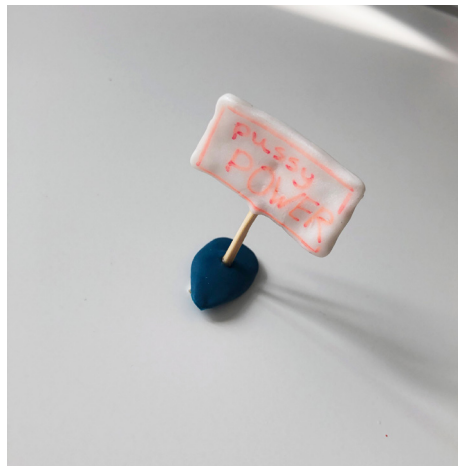
niet helemaal tevreden over de
twee baarmoeders... (dit waren de
eerste testjes met fimo klei)

ik wil ze ietwat realistischer maken,
nu is de vorm niet helemaal strak

itty bitty titty

nog meer experimenteren met vormen

praktijkevaluatie feedback

10/03

Tijdens het praktijkevaluatie moment heb ik aan de docenten en mijn medestudenten uitgelegd waar ik op dit moment sta in mijn proces. Ik heb een korte presentatie gehouden waarin ik de volgende punten heb besproken:

- hoe ik op het onderwerp nagellak(/nagels) & feminisme ben gekomen
- studio 3.3 heb ik kort uitgelegd, omdat het afstuderen daar een vervolg op is
- uitgelegd dat het maatschappelijke aspect van nagellak mij interesseert (de ongelijkheid waar ik het eerder over had)
- hoe ik de twee thema's (nagellak en feminisme) kan gaan koppelen, hier heb ik mijn fimo klei werkjes laten zien
- en tot slot: ik wil ook andere materialen gaan gebruiken en hierbij kijken wat werkt en wat niet, gevolgd door een verdiepend onderzoek naar feminisme (en mogelijk dat hier nog een haakje uit komt waar ik verder mee kan)

Ik vond dit moment eigenlijk ontzettend fijn omdat ik voor mezelf even alles op een rijtje moest zetten, en dat is gelukt - ik weet nu beter welke richting ik verder op wil. Ook de feedback van de docenten gaven mij bevestiging, dat deed mij goed. Buiten dit om vond ik het ook tof om te zien wat mijn medestudenten al hadden gemaakt. Dat werkt vaak ook inspirerend.

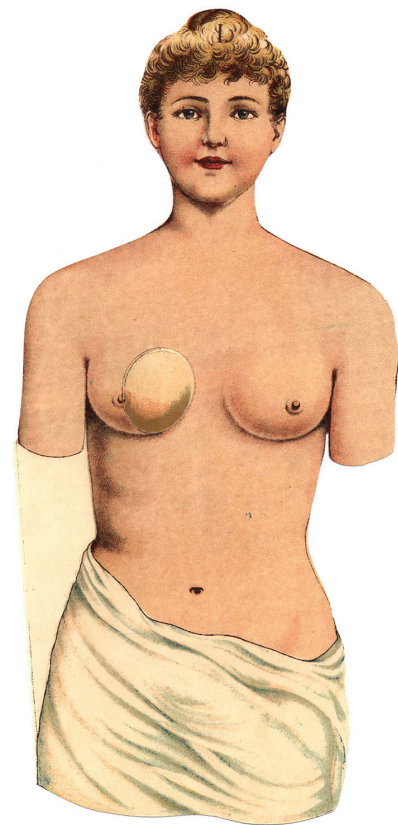
“Mooi om te zien dat je bezig bent, actief en testend. Daar moet je zeker mee doorgaan. Kun je in grootte gaan veranderen/spelen? Kan dit toonbaarder worden gemaakt? Interessante en heldere link die je maakt. Vergroten en over de grens heen gaan is een tip: een nagel van vijf meter o.i.d. We raden je aan in deze energie en de door jou gewenste verdieping door te gaan! Het is tof wat je nu al hebt gedaan. Het onderzoek naar wat feminisme is, is belangrijk eigen te maken: een begrip te vormen. Verdieping kun je hier zeker in aan gaan brengen. Als je dit gaat vertalen naar de nagels, dan wordt het sowieso beter; komt het verder in een proces. Zorg dat theorie en praktijk elkaar blijven voeden: test, het hoeft niet altijd te lukken. Dingen die in je hoofd komen: maak ze. Dan kunnen we het er over hebben.”

onderzoek feminisme

wat is feminisme?

Feminisme is ontzettend breed en elke feminist lijkt er een eigen invulling aan te geven, maar het algemene idee achter feminisme is het streven naar gelijke (machts)verhoudingen tussen mannen en vrouwen, op zowel economisch, politiek als sociaal vlak. Dit streven wordt ook wel emancipatie van de vrouw genoemd. Het feminisme kan worden gezien als een verzameling van maatschappelijke en politieke stromingen die op elkaar bouwen, maar ook tegengestelde visies hebben. Voor bijvoorbeeld queerfeministen volstaat bovenstaande definitie al niet, omdat zij af willen van de binaire categorieën 'man' en 'vrouw'. De term queer wordt gebruikt door mensen die hun genderidentiteit of seksuele voorkeur liever niet in een hokje plaatsen, en dus niet het één of het ander zijn (NPO Kennis, 2021).

We kunnen het feminisme in vier golven* verdelen. De eerste feministische golf in Nederland begon ongeveer vanaf 1870 tot 1920. Verschillende vrouwenorganisaties streden voor betere vrouwenemancipatie (Atria, z.d.a). Vrouwen hadden destijds helemaal niks te zeggen; ze mochten niet studeren en niet stemmen. Dit was alleen voor mannen. Maar goed, vrouwen hadden het toch al druk genoeg met het huishouden en de verzorging van de kinderen. Arme vrouwen werkten daarentegen wel om rond te kunnen komen, vaak was dit fabriekswerk, maar ondanks dat zij hetzelfde werk deden als mannen, kregen zij toch minder betaald. En nog een bizar feitje is dat vrouwen in hun eentje geen grote aankopen mochten doen (Het Klokhuis, 2014). Aletta Jacobs bracht hier verandering in. Zij was ontzettend belangrijk voor de positie van de vrouw in Nederland én daarbij was ze het eerste meisje dat mocht studeren; geneeskunde om precies te zijn. Zeven jaar later studeert ze af en is ze de eerste vrouwelijke arts. Wat ik zelf heel bijzonder vond is dat Aletta een voorlichtingsboek heeft geschreven over het vrouwelijke lichaam, namelijk 'De Vrouw; haar bouw en haar inwendige organen'. Destijds was de medische wereld voornamelijk gericht op mannen, door dit boek komt er voor het eerst aandacht voor het vrouwelijk lichaam en zien veel vrouwen voor de eerste keer hoe hun lichaam werkt (Het Klokhuis, 2014).

een illustratie uit het
boek van aletta jacobs

*Niet iedereen praat over vier feministische golven, sommigen zeggen dat we zelfs nog in de derde feministische golf zitten. Later ga ik hier dieper op in.

wat is mijn relatie eigenlijk
met het feminisme?

**Feminisme
is een
woord dat
stamt uit het
Frans. Het is
afgeleid van
de Latijnse
woordstam
'femina',
dat 'vrouw'
betekent**

(Atria, z.d.-b).

Maar wat is mijn relatie met het feminisme eigenlijk? Ik ben opgegroeid in Drachten (Friesland) in een gezin met alleen maar vrouwen: mijn moeder, mijn zus en ik. Mijn vader was nauwelijks in beeld. Mijn moeder was een hardwerkende alleenstaande vrouw met twee (soms ietwat) eigenwijze dochters. We konden over alles praten (seks, alcohol, drugs, etc.) en niks was te gek eigenlijk, waarvoor ik nog steeds heel dankbaar ben dat dit kon omdat dit niet vanzelfsprekend is. Vanuit huis heb ik meegekregen dat ook vrouwen veel kunnen bereiken en hard kunnen werken. "Een lampje vervangen? Dat kunnen we zelf wel, daar hebben wij geen vent voor nodig." Ha! Ik kan dan ook wel zeggen dat ik mijn feministische kant aan mijn moeder heb te danken.

Sinds 2015 woon ik in Tilburg. Als ik zo terug kijk naar de laatste jaren ben ik erachter gekomen dat ik mij steeds meer ben gaan verdiepen in bijvoorbeeld racisme en ongelijkheid. Dat komt doordat deze thema's hier meer spelen dan in Friesland, waar iedereen toch wel wat kortzichtiger is naar mijn mening. Hier in de stad heb ik het idee dat mensen toch wat meer *openminded* zijn, maar dat is slechts een aanname. In Friesland zie ik ook veel minder mensen van kleur dan hier, en volgens mijn vriend (half Antilliaans) wordt hij ook meer aangestaard in Friesland dan hier. Het o.a. hebben van een half Antilliaanse vriend (en dus ook een Antilliaanse schoonfamilie) en de verhuizing naar Tilburg, hebben mij toch meer doen leren over dus bijvoorbeeld racisme.

- 1 De eerste feministische golf - van circa 1850 tot 1940:
Feministen streven voornamelijk naar gelijke rechten voor de vrouwen op het gebied van scholing, arbeid en kiesrecht.
- 2 De tweede feministische golf - eind jaren 60 t/m de jaren 80:
Het streven naar recht op betaald werk en deelname aan het maatschappelijke leven, maar breidt zich snel uit tot een brede beweging met vele thema's (zoals bijv. de Wet Afbreking Zwangerschap in 1984).
- 3 De derde feministische golf - circa 1995 tot ?:
De meningen verschillen nogal over wanneer de derde golf is geweest, of dat 'ie nu nog steeds gaande is. Sommigen claimen ook dat we nu al in de vierde feministische golf zitten, dit kan ik dus niet met zekerheid zeggen. In deze golf kunnen we wel spreken dat zelfontplooiing, keuzemogelijkheden en discriminatie de boventoon voerden.
- 4 De vierde feministische golf - nu?:
Ook over deze golf is niet iedereen het eens, volgens sommigen zitten we er op dit moment vol in en volgens anderen juist weer niet. Maar, hoe kan de vierde feministische golf begonnen zijn terwijl we niet weten hoe de derde is geëindigd? Ook hier is de overgang dus een beetje vaag.

(NPO Kennis, 2021).

(Vandermaelen, 2021).

(Heithuis, 2020).

Goed om te weten: dit stuk onderzoek over feminisme heb ik na de feedback van de docenten geschreven.

Op de linker bladzijde heb ik een mini overzicht gemaakt van de feministische golven tot nu toe. Wel in een notendop, omdat er zoveel informatie op te zoeken is over deze golven. Ik heb het voor mezelf zo concreet mogelijk gemaakt omdat het anders een onderzoek van zo'n 500 pagina's wordt ben ik bang. Sowieso vind ik het lastig om echt de kern eruit te halen, want: als ik 'X' behandel, sluit ik 'Y' weer uit. Het is daarom goed om je bewust te zijn van hoe breed en vloeibaar het feminisme is; het verandert bijna iedere dag.

De eerste en tweede feministische golf hebben een duidelijk begin en eind, over de derde golf kunnen we dit niet zeggen. Marije Cornelissen van UN Women Nederland zegt dat deze golf al afgelopen is: "De derde golf ging over inclusiviteit. Vanaf midden jaren negentig drong het besef door dat niet alle vrouwen dezelfde geschiedenis en ervaring delen. Dat zwarte vrouwen, vrouwen in dictaturen en lesbische, biseksuele en trans vrouwen een dubbele onderdrukking ondergaan." Ondanks dat deze golf volgens Cornelissen al voorbij is, is het doel absoluut nog niet gehaald. Inclusiviteit is helaas nog geen werkelijkheid voor veel mensen: kijk alleen al naar de actiegroep Kick Out Zwarte Piet, zij strijden tegen het racistische figuur Zwarte Piet (Heithuis, 2020).

Of de derde golf is afgelopen is dus nog maar de vraag. Feminist en sociaal wetenschapper Linda Duits durfde een tijdje geleden zelfs nog niet te spreken van een derde golf, het feminisme zou absoluut nog niet inclusief genoeg zijn. "Het gaat nog te veel over hoogopgeleide vrouwen", zegt Duits (Heithuis, 2020). Pas nu, anno 2022 heb ik pas het idee dat we hier meer naar gaan kijken. Er komt steeds meer podium voor o.a. mensen van kleur en queer mensen. Ook heb ik het idee dat de opgroeiende jeugd hier steeds meer accepterend mee omgaat, ik zie bijvoorbeeld dat er op NPO 3 vaak aandacht wordt besteed aan deze thema's. Neem bijvoorbeeld de serie SpangaS: De Campus waar Thorn Roos de Vries in speelt als eerste non-binair persoon in een Nederlandse serie. Als non-binair persoon identificeer je je niet als man of vrouw, maar ergens daartussen of misschien wel daarbuiten (De Nieuws BV, 2020).

Ondanks al deze onduidelijkheid over het doel en het bestaan van deze golf, spreken mensen sinds dit jaar al wel van een vierde. Maar hoe kan de vierde golf zijn begonnen terwijl we niet eens weten hoe de derde is geëindigd? En wat is het doel dan van de vierde golf? Volgens Vandermaelen (2020) is het doel juist dat vrouwen de kracht vinden om een gelijk inkomen te eisen, op te staan tegen figuren zoals Harvey Weinstein (#MeToo) en support te krijgen van over de hele wereld d.m.v. sociale media. Je ziet het, de meningen zijn erg verdeeld over de laatste twee feministische golven.

Volgens Heithuis (2020) moeten we het idee van een feministische golf anders benaderen. "Het idee van een golf met één gezamenlijk doel, zoals we die kennen van de vorige eeuw, is achterhaald. We realiseren ons, dankzij het intersectionele feminisme, meer en meer dat iedereen bestaat uit verschillende identiteitsaspecten die samen je kansen in de maatschappij bepalen. Daarom is het doel in het feminisme voor de één heel anders dan voor de ander. Ieders inzet is anders, zo bleek ook dit jaar" (Heithuis, 2020).

Intersectioneel feminisme erkent dat iedereen door verschillende aspecten van diens identiteit (zoals gender, huidskleur en seksualiteit) door de maatschappij op verschillende punten van een as wordt geplaatst. Deze assen (bijvoorbeeld 'vrouw zijn' of 'van kleur zijn') kunnen overlappen waardoor er specifieke posities (standpunten) ontstaan die gepaard gaan met een meer of mindere mate van macht.

(Happel, 2021).

Ik luister heel vaak naar podcasts, het liefst naar de podcast van 'Damn, Honey'. Dit is een feministisch platform dat wordt gerund door Nydia van Voorthuizen en Marie Lotte Hagen. Ik kan me nog goed herinneren dat zij het in de podcast ooit 's hebben gehad over de zogehete 'pink tax'. Pink tax, oftewel roze belasting, is dat vrouwen meer betalen dan mannen voor het zelfde product. Puur en alleen omdat er iets in de trant van 'voor de vrouw' op staat. Een voorbeeld: verzorgingsproducten voor 'de man' zijn stukken goedkoper dan voor 'de vrouw'. Zo is bijvoorbeeld de Venus Satin Care scheergel voor vrouwen € 3.39, terwijl de mannelijke variant slechts €2.49 kost. Zo betaal je als vrouw 25 procent meer voor hetzelfde product (Pilon, 2018).

Maar waarom kopen vrouwen deze producten dan alsnog? Volgens Erik Schampers, marketing- en innovatiestrateg, kiezen en kopen mannen en vrouwen verschillend. Vrouwen zouden daarbij ook vaker bereid zijn om meer te betalen voor een product omdat zij een connectie voelen met het product. 'Vrouwen denken complex en holistisch, mannen zijn veel functioneler. Die gaan echt jagen naar de beste deal'. Ho 's even, is dat niet ontzettend stereotyperend? Zelf vind ik het dan ook erg typerend dat deze uitspraak van een man komt. Genderjournalist Lisa Peters vindt de roze belasting schokkend. Ze ziet hoe de commerciële wereld de verschillen tussen man en vrouw uitvergroot en benadrukt, en ons vervolgens doet geloven dat deze verschillen natuurlijk zijn. Vanuit die gedachte is het wel logisch dat vrouwen meer voor producten over hebben (Pilon, 2018).

Ook het programma Zeikwijven, gepresenteerd door Quinty Misiedjan en Shelly Sterk, heeft hier een aflevering over gemaakt wat ontzettend interessant was om te zien. In deze aflevering doen ze o.a. een test bij drie kappers om te zien of je als vrouw ook echt meer betaald voor hetzelfde kapsel dan een man. En ja hoor, bij elke kapper was er een verschil van ongeveer vijf euro (KRO NCRV, 2021). Pffff...

“Het boetseren van het individu begint al heel vroeg. Zo’n sprookje over Doornroosje bijvoorbeeld, wat voor voorbeeld geeft dat? Voor de prins hoef je niet eens wakker te zijn, als je er maar mooi bij ligt. Er ligt zoveel nadruk op het uiterlijk van vrouwen.”

- Lisa Peters
(Pilon, 2018).

Gek eigenlijk, dat er al in de kleinste dingetjes onderscheid wordt gemaakt tussen man en vrouw, terwijl we dat dus niet eens door hebben. We worden daarin onbewust gestuurd. Simone de Beauvoir (Franse filosoof) zegt hierover in haar boek 'Le deuxième sexe' (oftewel 'De tweede sekse', uit 1949) dat je niet als vrouw wordt geboren, maar dat je als vrouw wordt gemaakt door je opvoeding en de maatschappij waarin je opgroeit. Volgens Beauvoir is je gender dus niet aangeboren en zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen niet natuurlijk. De titel van het boek verwijst naar de plaats die de vrouw in de samenleving inneemt (Simone de Beauvoir, 2020).

In 1929 ontmoette De Beauvoir Jean-Paul Sartre met wie ze een liefdesverhouding kreeg maar met wie ze nooit zou gaan trouwen. Ze spraken met elkaar af dat ze nooit met een ander zouden trouwen - maar ze mochten wel verhoudingen met anderen aangaan. Dat an sich was al heel bijzonder omdat er destijds toch wel van vrouwen werd verwacht dat je trouwde én daarbij was een open relatie niet persé geaccepteerd. Los van hun relatie hadden ze ook invloed op elkaars werk - zo had Sartre ook een bijdrage aan het boek. "Volgens Sartre gaat de existentie, het bestaan van de mens, vooraf aan de essentie, wat de mens is. Gevolg hiervan is dat de mens kan kiezen wie hij is. Zo kan ook de vrouw kiezen om niet langer in de rol van ondergeschikte te blijven zitten. Ze moet ervoor kiezen om een zelfstandig persoon te zijn met eigen verlangens en behoeften, een subject. Maar de man moet de vrouw dan ook wel erkennen als subject" (Simone de Beauvoir, 2020).

Nog niet heel lang geleden werd de vrouw gezien als een 'onaffe versie' van de man. "Tot 1956 werd de getrouwde vrouw in Nederland dan ook gezien als handelingsonbekwaam. Dat hield in, dat als je trouwde, de man de baas werd. Vrouwen waren in die tijd voor de wet net zo handelingsbekwaam als kinderen of zwakzinnigen", zegt Saskia Bultman in het programma Zeikwijven (KRO NCRV, 2021). Bizar.

Misschien goed om 's uit te leggen wat 'gender' precies betekent, want naast het begrip 'gender' heb je ook 'seks'/'geslacht':

Seks/geslacht is een lichamelijke of biologische term: het verwijst naar het biologische onderscheid tussen mannen en vrouwen (bijv. een penis en een vulva).

Gender verwijst naar niet biologische kenmerken, maar naar sociale, culturele en psychologische kenmerken die met een geslacht in verband worden gebracht. Gender wordt ook wel gezien als de 'rol' waarmee je jezelf identificeert, bijv.: ik identificeer mij als vrouw en dat ben ik biologisch gezien ook. Iemand's gender hoeft dus niet gelijk te zijn aan iemand's seks/geslacht.

(Onze Taal, 2021).

Iets wat ook steeds belangrijker wordt is hoe je mensen aanspreekt (*pronouns*, oftewel geprefereerd voornaamwoord). Het Nederlands heeft sinds kort een genderneutraal voornaamwoord, naast 'hij' en 'zij' is er nu een derde, genderneutrale optie: 'hen' (Peters, 2016).

joke smit, man-vrouw maatschappij & de dolle mina's

het onbehagen bij
de vrouw

Joke Smit was een icoon tijdens de tweede feministische golf in Nederland. Haar artikel 'Het onbehagen bij de vrouw' wat in 1967 in De Gids verscheen, wordt gezien als hét begintpunt van de tweede golf (*Joke Smit: icoon van de 'tweede feministische golf' | Bekende feministen*, 2017). Joke's artikel is, zoals ze zelf in het artikel zegt, "een bezinnsel dat achterblijft na lezing van een overigens voortreffelijke studie als *Le deuxième sexe* van Simone de Beauvoir" (Smit, 1967).

Nederland werd destijds 's flink wakker geschud. In de jaren 60 waren er immers weinig werkende moeders, de maatschappij was daarom niet ingericht op twee werkende ouders. Joke Smit beschrijft hoe vrouwen de dupe zijn van de toenmalige inrichting van de arbeidsmarkt en het huwelijk (*Joke Smit: icoon van de 'tweede feministische golf' | Bekende feministen*, 2017). Of zoals ze het zelf zegt in het artikel:

"Kortom, zodra er kleine kinderen zijn valt achter de meeste huisvrouwen de huisdeur in het slot. Zolang dat zo blijft zal er sprake zijn van verspilling van menselijk potentieel en zal mijn privé-onlust niet verdwijnen" (Smit, 1967).

Veel Nederlandse vrouwen herkennen zich in het artikel en besluiten om massaal brieven te schrijven naar Joke. Deze brieven, of steunbetuigingen eigenlijk, zouden Joke Smit en Hedy d'Ancona later inspireren tot de oprichting van de feministische actiegroep Man-Vrouw Maatschappij (MVM) in 1968. MVM werd een unieke feministische organisatie in Europa omdat zij de man niet uitsloten - zowel vrouwen als mannen konden meedoen. Met deze instelling konden zij regelmatig doordringen tot de politiek bij de vorming van emancipatiebeleid. De centrale uitgangspunten van deze feministische actiegroep zijn: rol doorbreking, het recht op gelijke ontplooiingsmogelijkheden voor vrouwen en mannen en het gelijke recht op betaald werk. Ook pakte de MVM problemen aan op het gebied van onderwijs, parttimewerk en kinderopvang en gezinsplanning (waaronder ook de abortusproblematiek valt) (NPO Kennis, 2021).

In 1981 overleed Joke aan de gevolgen van borstkanker, maar toch blijft ze tot de dag van vandaag nog leven in vele prijzen, initiatieven, straten en scholen die naar haar vernoemd zijn. Haar grafsteen laat haar boodschap na: 'Zusters, weest moedig, scherpzinnig, eendrachtig' (*Joke Smit: icoon van de 'tweede feministische golf' | Bekende feministen*, 2017). Wauw.

Eind 1969 volgt de wat meer radicale actiegroep Dolle Mina. Zij gaan op een wat aggressievere manier te werk om zo hun doelen te bereiken. Ook de naam 'Dolle Mina' trok de aandacht, het is namelijk een verwijzing naar de feministe Wilhelmina Drucker (1847-1925). Zij was één van de eerste Nederlandse feministen en oprichtster van de Vrije Vrouwen Vereniging, deze vereniging was in 1889 hét begin van de georganiseerde vrouwenbeweging in Nederland en heeft zich ingezet voor het stemrecht en toegang tot arbeid voor vrouwen (Atria, 2021). De doelen die Dolle Mina voor ogen had gingen over economische onafhankelijkheid en seksuele vrijheid. De Dolle Mina's gaan geregeld de straat op en halen al gauw de media doordat zij op een ludieke manier te werk gaan (NPO Kennis, 2021). Dolle Mina staat symbool voor de tweede feministische golf, maar in deze periode komen er ook nog andere actiegroepen bij, namelijk: Flamboyant, Sister Outsider, Paarse September en dus de MVM (Atria, 2021).

De bekende kreet "Baas in eigen buik" werd gelanceerd op 14 maart 1970 op een gynaecologencongres in Utrecht. Deze kreet stond bij verschillende Dolle Mina's op hun buik geschreven, door hun t-shirts omhoog te trekken werd de kreet zichtbaar. Onder de aanwezigen op het congres werd het beginselprogramma over abortus uitgedeeld. Met deze actie behaalde de Dolle Mina's de voorpagina's van diverse kranten. De kreet "Baas in eigen buik" wordt tot de dag van vandaag nog steeds gebruikt in discussies over het zelfbeschikkingsrecht van vrouwen en abortus (Atria, 2021).

In 1974 werd het tijdschrift LOVER opgericht. Het aller eerste nummer werd als bijlage meegestuurd met de nieuwsbrief van de MVM. Tot de dag van vandaag is LOVER nog steeds actief als tijdschrift, maar dan online. LOVER zet zich in voor inclusieve, intersectionele, feministische journalistiek (LOVER, z.d.).

Bizar dat het feminisme zo lang teruggaat, maar dat er nog steeds zoveel werk aan de winkel is. En dan te bedenken dat we het in Nederland als vrouw nog "redelijk goed" hebben.

"ZUSTERS,
WEEST MOEDIG,
SCHERPZINNIG,
EENDRACHTIG"

orgasmekloof & dé clitoris

óók gelijkheid
tussen de lakens

Nog een onderwerp binnen het feminisme wat mij interesseert is de orgasmekloof. Ook dit heb ik voor het eerst gehoord in de podcast van 'Damn, Honey' toen zij in gesprek gingen met seksuologe Ellen Laan.

Ellen Laan is wereldwijd bekend geworden door haar promotieonderzoek naar de seksualiteitsbeleving van vrouwen. Daarbij is ze ook nog 's feminist, schrijver, onderwijzer, onderzoeker én dus hoogleraar seksuologe. Laan vraagt zich af waarom we nog steeds coïtus (penis-in-vagina seks) als de norm zien in bed. Volgens haar is er nog een veel te statische opvatting van de inhoud van seks. "Maar dat beeld kan snel veranderd worden. We hebben een *wage gap*, maar ook een dijk van een *orgasm gap* [30% van de vrouwen komt geregeld klaar bij coïtus, versus 90% van de mannen]: laten we die in godsnaam samen sluiten" (Van de Beek, 2022). Om die *gap* te sluiten, moeten vrouwen* stoppen met het accepteren van seks die voor hen niet plezierig is. Nou hoeft seks niet altijd onplezierig te zijn zonder een hoogtepunt, maar volgens Laan is de omvang van de groep vrouwen die nu accepteert dat seks eindigt met een orgasme voor hun partner en niet voor hen, bizar groot.

Lesbische vrouwen komen vaker klaar dan heteroseksuele vrouwen, zonder dildo's of iets wat op een penis lijkt - alleen met de vingers. "Want hoe stimuleer je de g-spot beter dan met een trekkende 'kom hier'-beweging? Een penis kan die beweging niet maken." De g-spot bevindt zich aan de achterkant van de clitoris en het zwelweefsel van de urinebuis, dat tussen de vaginavorwand en de achterkant van de clitoris zit ingeklemd. Overigens zeg je niet 'clitoooris' (met de klemtoon op de O), maar 'clitoris' (met de klemtoon op de I). Geleerd van Ellen Laan. ;-)

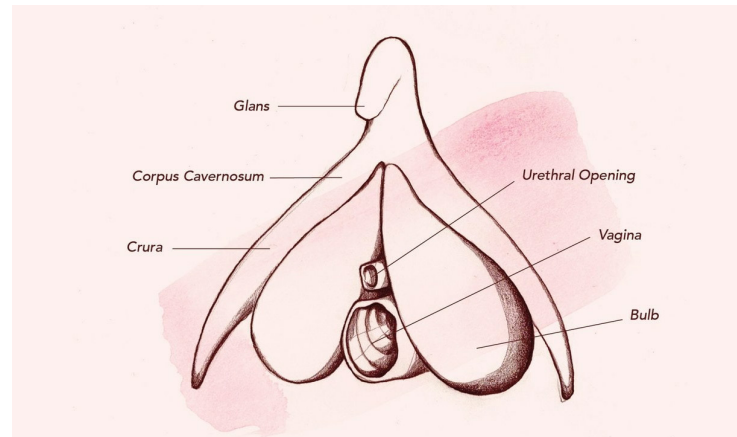
Wanneer je als vrouw opgewonden bent, en de g-spot stimuleert, kan dit tot een intens orgasme leiden. Daarom zijn dus, volgens Laan, eigenlijk alle orgasmes bij vrouwen clitoraal en bestaan vaginale orgasmes niet. Maar, omdat de clitoris zo groot is, is het dus mogelijk dat die tijdens de coïtus gestimuleerd wordt en een vrouw op deze manier klaarkomt - maar dan nog is het dus geen vaginaal orgasme (Van de Beek, 2022). De vagina hoort ook niet zo gevoelig te zijn zoals de clitoris, er moet immers een kind door geboren worden.

Als je kijkt naar de biologische aspecten van seks, dus de voortplanting, dan is het theoretisch gezien niet eens nodig om de vrouw te laten klaarkomen; zwanger worden wordt zij toch wel als de man klaarkomt (met zaadlozing). Even heel kort door de bocht. Laan zegt hierover: "Soms denk ik wel eens: zou het maar vereist zijn voor de bevruchting, dat een vrouw klaarkomt. Dan hadden mannen een biologische reden om vrouwen te laten klaarkomen". Klaarkomen heeft een hele belangrijke reden, je brein leert namelijk hierdoor dat seks loont - hierdoor leer je seks te willen. Dit is ontzettend belangrijk om je te realiseren, want als we het vrouwelijke orgasme *downplayen*, krijgen vrouwen dus op den duur minder zin in seks (Van de Beek, 2022).

**"Soms denk ik
wel eens: zou
het maar vereist
zijn voor de
bevruchting,
dat een vrouw
klaarkomt. Dan
hadden mannen
een biologische
reden om
vrouwen te laten
klaarkomen"**

*Goed om te weten: het interview met Ellen Laan komt oorspronkelijk uit 2018. In het artikel wordt gepraat over vrouwen met een vagina en mannen met een penis. Echter, komen iemands uiterlijke geslachtskenmerken niet altijd overeen met diens gender (Van de Beek, 2022).

Ik denk dat voorlichting en opvoeding hier ook een grote rol in spelen, wat betreft het clitoraal genot. Als ik bijvoorbeeld naar mezelf kijk; ik dacht ook altijd dat seks alleen penetratie betekende, wist ik veel dat er een genotsknopje tussen mijn benen zat. Dat leerde ik niet op school. Tijdens de biologielessen leerde ik alleen dat je moest uitkijken met seks want je kon er zwanger van raken en je kon er nare soa's mee oplopen. Nou, dat klinkt niet heel aanmoedigend... En weet je wat al helemaal bizar is? Dat de clitoris pas sinds 2019 op een duidelijke manier wordt afgebeeld in de biologie boeken - maar, nog lang niet in alle biologie boeken (Boorsma, 2021). Ik weet ook pas sinds vier jaar ongeveer hoe de clitoris eruit ziet, maar dat is omdat ik me zelf verdiep in dit onderwerp. Ik denk echt dat lang nog niet alle vrouwen weten hoe een clitoris eruit ziet, en dat bleek ook in de documentaireserie 'Tussen de lakens met Geraldine' van Geraldine Kemper, toen ze vroeg aan middelbare scholieren én aan volwassenen wat het 'ding' was wat ze in haar hand had (een clitoris dus). In deze documentaireserie gaat ze op een persoonlijke zoektocht naar antwoord op de vragen waarom vrouwelijke emancipatie tussen de lakens zo achterblijft (RTL, z.d.). Een mooi stuk uit de documentaire vond ik dat Geraldine een afdruk liet maken van haar vulva, samen met een groep andere vrouwen. Geraldine gaf zelf aan dat ze erg onzeker over haar vulva was vroeger en dat ze zelfs een schaamlipcorrectie overwoog. We kennen allemaal wel die kale strakke porno poes en veel vrouwen worden daar enorm onzeker van. Sowieso geeft porno niet een realistisch beeld van lichamen en hoe seks is, maar dat even achterwegen gelaten. Doordat Geraldine samen met de andere vrouwen dus een afdruk liet maken van haar vulva, kwam ze er ook achter dat écht iedere vulva anders is. De één heeft langere lippen dan de ander, en dat is helemaal oké. Dat is normaal. Laten we dat dan ook normaliseren. Ik vind het namelijk heel sneu om te horen dat zoveel vrouwen zo onzeker over hun vulva zijn - daar moeten we vanaf.

de clitoris

"we kennen allemaal wel die kale strakke porno poes en veel vrouwen worden daar enorm onzeker van"

Van Mariska heb ik uitgebreid feedback gekregen via de mail. Ze heeft mij feedback gegeven op het theoretische/ inhoudelijke onderzoek. Ook gaf Mariska veel interessante bronnen waar ik verder onderzoek naar zou kunnen doen, dat waardeer ik enorm. Ik heb voor mezelf een paar belangrijke punten opgesomd die mogelijk interessant kunnen zijn voor mijn onderzoek:

- Ik heb kort een aantal kunstenaars onderzocht, volgens Mariska is het goed om te weten dat tot voor kort het beeld van de vrouw in de media en kunst bepaald werd door de man; de *male gaze*. Het werk van o.a. Frida Kahlo heeft dus als het ware meeg geholpen aan een nieuwe "beeldvorming" van de vrouw (en dus hoe we denken over vrouwen; welke rollen, welke taken, hoe autonoom is een vrouw, etc.). Interessant kan zijn om te kijken hoe het publiek destijds op deze werken reageerden. Wat voor betekenis had het en welke betekenis heeft het voor mijn persoonlijke vrijheid als vrouw?

- Welke feministische waarden wil ik zelf nog aankaarten? Waar is nog werk aan de winkel? Welke beelden horen daarbij? Dit alles kan helpen om weer nieuwe beelden te maken op nagels die de kijker opnieuw laat nadenken. Ook helpt dit om verder te kijken dan alleen borsten, vulva's, baarmoeders, etc. omdat op deze manier de vrouw weer vanuit een *male gaze* wordt geobjectiveerd - en dat terwijl het feminisme niet alleen gaat over de fysieke vrouwelijke vormen. Het gaat over zoveel meer; het gaat over zelfbeschikking, zelf je keuzes bepalen, je vrij kunnen bewegen, liefhebben zoals je wil, studeren wat je wil, elk beroep uit kunnen oefenen wat je wenst, over eigen geld beschikken, niet onderdrukt worden, niet gekleineerd worden, niet perfect zijn, etc. "Feminisme is voorlopig nog steeds een strijd om jouw en mijn vrijheid... en die van heel veel vrouwen", aldus Mariska. "Langzaam wordt er een feministische beeldtaal ontwikkeld en ik denk dat het belangrijk is voor je afstudeeronderzoek dat je voor jouw ontwerpen jouw eigen beeldtaal hiermee uitbreidt."

- Volgens Mariska heeft het gebruik van nagellak te maken met uitdaging, zelfbewustzijn, erotiek, etc. Het is hierbij interessant om te kijken waarom vrouwen nagellak opdoen - wat doet dit voor hen en kan ik het gebruik van nagellak linken aan bepaalde typen vrouwen? Welke vrouw draagt nagellak en niet (misschien tof om hier een soort index van te maken - wat typeert de groep die wel nagellak draagt?). Mariska gaf de naam Carl Gustav Jung, hij ontwikkelde de leer van de Archetypen. Archetypen zijn een soort blauwdrukken of 'oerkarakters' die in elk mens zijn terug te vinden, aldus Mariska.

- Voor Mariska linkt nagellak (of opzichtige nagels) aan fictieve figuren zoals Catwoman en heksen. "Wat drukken dit soort symbolische vrouwen, met hun lange opzichtige nagels, uit in tegenstelling tot 'normale vrouwen'? Volgens mij heeft dit te maken met een bepaalde zelfstandigheid en autonomie. Esthetiek: Hoe mooi of hoe lelijk kunnen opzichtige nagels zijn en wat zegt dat over de draagster? In hoeverre ligt er een verband met 'mooie' nagels en erotiek?"

"Om kort te gaan is mijn feedback; goed uitgangspunt deze combi, veel potentie! Probeer feminisme écht uit te diepen (inhoud én de beelden die daarbij horen) om je vormgeving ook meer diepgang te geven. Veel succes!"

**interessante namen:
maria roosen, karen
walker, wangechi
mutu, barbara kruger,
judy chicago, orlan
& carl gustav jung
(archetypen).**

“feminisme is
voorlopig nog
steeds een strijd
om jouw en mijn
vrijheid...

en die van heel
veel vrouwen”

mini graduation week

21 t/m 24
maart

Tijdens de mini graduation week was er eigenlijk maar één (gezamenlijk) doel: gewoon maken! Van maandag tot en met donderdag hebben we met de hele klas hard gewerkt aan ons afstudeerproject. Ieder voor zich, maar toch samen. Ik vond het toch wel wat wennen, ineens in zo'n druk klaslokaal aan het werk. Ik hou er juist van om in m'n uppie te werken - dat vind ik lekker rustig en ik kan me dan beter concentreren op het werk. Maar toch heeft deze week mij wel geïnspireerd, ik merkte namelijk dat ik het sociale contact erg fijn vond; om even je gedachtes uit je hoofd te halen en te sparren met iemand.

Ik had een klein plannetje gemaakt aan het begin van deze week; ik wilde namelijk gaan kijken naar hoe ik een lange nagel kan maken en met welke materialen ik dit kan bereiken én ik wilde meer onderzoek gaan doen naar feminisme. Dit laatste is niet echt gelukt omdat ik mij niet zo lekker kon concentreren in de klas - maar dat geeft niet, dan schuif ik dit gewoon vooruit. Wel heb ik fijn kunnen werken aan het materiaalonderzoek. Zo ben ik eerst begonnen met het maken van lange 'nagels' van aluminiumfolie. Waarom aluminiumfolie? Omdat dit eigenlijk hetzelfde is als klei; je kunt het mooi in model krijgen en je kunt het makkelijk opbouwen, dus dikker of langer maken. Hierna ben ik ook aan de slag gegaan met papier maché. Ik ben een nagel gaan vormen uit papier en heb met lijm de nagel als het ware in model gebracht. Echter, merkte ik hier al gauw dat dit niet goed werkt, het was te slap en te lastig om mee te werken. Tijdens dit proces merkte ik aan mezelf dat ik wat geïrriteerd werd: "dit ziet er toch niet uit als een nagel? Het is super lelijk..." Toch ben ik gewoon verder gegaan en heb ik steeds tegen mezelf gezegd dat het ook om de lol gaat. Zeker deze week! En buiten dat om was het fijn om ook anderen te zien struggelen af en toe. Ha!

Eén van de aluminiumfolie nagels heb ik bewerkt met fimo klei. Ik had al eerder een filmpje gezien op het internet waarbij er eerst een soort 'skelet' wordt gemaakt van aluminiumfolie en hier vervolgens het klei op 'vast' te maken. Super *hendig*. Dit ben ik dus ook gaan uitproberen, het werd alleen wel een super zware nagel op deze manier... Mmmh, wil ik dat mijn nagels draagbaar zijn of maakt dit helemaal niet uit? Daar ben ik nog niet helemaal over uit, en dat hoeft ook niet, het is nu vooral nog lekker veel experimenteren. Op deze lange 'aluminiumfolie X fimo klei nagel' ben ik mini demonstratiebordjes gaan maken omdat de lange nagel mij deed denken aan een stoet mensen. Ook omdat ik natuurlijk al eerder een nagel heb gemaakt met een demonstratiebordje erop. Ik vind miniatuur 'dingetjes' daarbij ook gewoon enorm interessant en schattig. Juist ook de tegenstrijdigheid van het normaliter ietwat 'schreeuwerige' van een demonstratie in combinatie met mini vind ik tof.

Donderdag hebben we ons werk gepresenteerd aan Lucas en Peter, maar echt formeel was het - godzijdank - niet. Ha! Er hing een chille sfeer, wat eigenlijk de hele week goed beschreef. In mijn mini presentatie vertelde ik wat ik had gedaan deze week en heb ik mijn lange nagel even geshowd. Ook benoemde ik dat ik de komende weken wil prutsen met echt acryl omdat Peter mij een filmpje doorstuurde van gekke toffe nagels waar echt acryl werd gebruikt. Net als bij een echte nagelstyliste. "Ja top, ga hier mee door!". Ok. En nu naar de borrel.

een regenboogzonnekleef tijdens de eind expo; het deed me denken aan de queervlag

tijdens het experimenteren met acryl ben ik nog niet bezig geweest met het ontwerp, ik wilde eerst kijken hoe het werkt; het ontwerp komt later wel

werken met acryl

net een
échte nagelstyliste

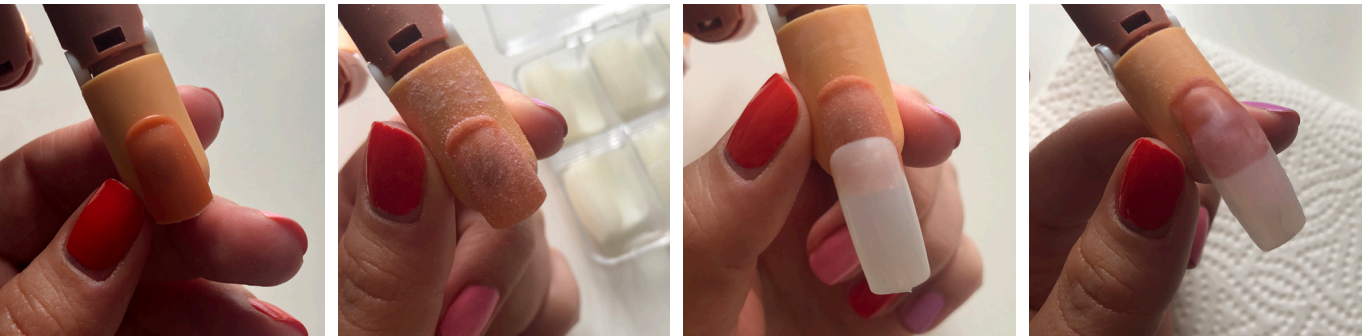
Na de mini graduation week ben ik gelijk het internet gaan afspeuren naar welke acryl ik het beste kan gebruiken. Ik ben natuurlijk niet een gecertificeerde nagelstyliste dus ik heb me wel even moet inlezen. Gelukkig wist ik ook al veel omdat ik me hier wel 's eerder in heb verdiept, voor mezelf, maar ik durfde het destijds toch niet echt aan om dit op mijn eigen nagels te doen. Op TikTok zag ik toevallig dat iemand werkte met een oefenhand (jaja, dat bestaat dus echt). Hup, gelijk besteld - en ook een starterspakketje met acryl benodigdheden.

Ik had hier echt zin in, joh. Nog nooit gedaan, maar ik had immers genoeg tutorials bekeken op YouTube dus hoe moeilijk kon het zijn. Nou, dat viel weer vies tegen natuurlijk. Maar ach, gelukkig was het toch op een oefenhand. In het pakketje zat o.a. de acrylpoeder (in verschillende kleuren) en een goedje wat de acryl activeert wanneer je het oppakt met je penseel. De bedoeling is dat je een klein bolletje pakt met je penseel en deze vervolgens mooi glad strijkt op de nagel. Ik heb dit proces trouwens gefilmd als timelapse, het leek me namelijk tof om terug te zien hoe ik aan het struggelen was.

Als eerst ben ik begonnen met de pink, hier heb ik gewoon acryl over aan gebracht, zonder enige verlenging van de nagel. Verlenging kan gedaan worden door bijvoorbeeld het gebruik van een zogeheten 'tip' of door een nagel sjabloon. Een 'tip' plak je op het bovenste gedeelte van de nagel vast (met nagellijs) en een nagelsjabloon 'plak' je als het ware onder de nagel zodat je een ondergrondje hebt waar het acryl op kan rusten/uitduren (de sjabloon haal je er vervolgens onder weg wanneer de acryl is uitgehard). Bij de ringvinger heb ik een tip gebruikt en hierna dus de acryl op neergelegd. Bij de middelvinger en wijsvinger heb ik een sjabloon gebruikt om te kijken hoe ik op deze manier zelf een verlenging kan maken i.p.v. met behulp van een 'tip'. Bij de wijsvinger heb ik zelfs twee sjablonen onder elkaar gedaan zodat het ondergrondje langer werd, maar volgens mij heb je hier ook gewoon langere sjablonen voor waardoor je maar één hoeft te gebruiken.

Het acryl stonk wel enorm en ik merkte dat ik er ook hoofdpijn door kreeg, dat is ook de reden dat veel nagelsalons vandaag de dag alternatieven gebruiken voor acryl. Zo heb je bijvoorbeeld: polygel, BIAB (builder in a bottle) en gelnagels. Dit blijkt veel flexibeler te zijn dan acryl waardoor het ook minder snel (af)breekt. De reden dat ik acryl heb gekocht is omdat ik het zelf met een penseel in model wilde brengen zodat ik hier later misschien nog vormpjes mee kan maken. Ook wil ik kijken of en hoe ik acryl kan samenvoegen met het fimo klei omdat ik toch merk dat fimo klei makkelijker werkt voor '3d elementen' zoals de tieten en de vulva's.

oefenen met acryl
part #2

mijn feministische waarden

Tijd om gewoon 's op te schrijven wat mijn feministische waarden nou eigenlijk zijn. Ik merkte namelijk dat ik struggelde met het vinden van interessante onderwerpen binnen het feminisme waar ik beelden bij kan maken. Daarom heb ik een mindmap gemaakt van alle onderwerpen waar ik aan moest denken bij het woord feminisme, vervolgens heb ik hier drie van uitgekozen waarvan ik denk dat ik hier interessante beelden bij kan maken.

zijsprongetje:
nagels voor elke gelegenheid

Het leek mij leuk om lid te worden van een Facebook groep over nagels/ nagelstylisten omdat ik nu immers zoveel leer over alles wat te maken heeft met nagels. Bij één groep, waar voornamelijk Amerikanen in zitten, viel het mij op dat veel mensen een foto maken van hun nagels op/om een autostuur. Ik vond dat zelf best grappig, want waarom is dat 'zo'n ding'? Waarom persé op dat autostuur? Waarschijnlijk omdat ze dan net uit de nagelsalon komen en hun nieuwe nagels willen showen. Ook kwam ik later veel posts tegen over dames die aan de leden van de groep vragen wat voor nagels ze moeten 'nemen' bij hun *prom dress*. En als laatst viel het mij ook op dat aanstaande moeders ook hun nagels aanpassen aan het geslacht van hun baby. Als een soort genderreveal. Hieruit kan ik wel concluderen dat nagels heel belangrijk zijn voor sommige vrouwen. Je outfit is bijna niet compleet zonder mooie nagels, althans, zo vat ik dat op als ik zo kijk in de Facebook groep. Er is voor elke gelegenheid wel ruimte voor bijpassende nagels. Best bijzonder eigenlijk, ik heb namelijk het idee dat dit in Nederland niet zo leeft.

Omdat ik eerder vertelde dat ik het archiveren tof vind om te doen, kon ik het natuurlijk niet laten om hier ook een mini archief van te maken. Gewoon als inspiratiebron.

“Interessant ambachtelijk onderzoek, maar je kunt het gaan vergroten/ echt eigen gaan maken. Je bent goed bezig, maar gaat het je om het product (de nagels) of om de performance (de nagel op te zetten)? De techniek onderzoek je goed. Zet het proces voort. Je spreekt helder en gedegen over je onderzoek. Je zit hier goed in. Kijk naar bronnen, open je onderzoek. Iets meer gas geven kan geen kwaad.”

Tip: Edward Scissorhands (schaar aan je nagel maken, lange nagels maken). Kan het gebaar groter?

Mogelijk interessante namen:

Rebecca Horn en Hannah Arendt.

Kijk naar feministische kunstenaars; Carolee Schneemann.

Kleur: groen

Op maandag 4 april was het groenlichtmoment. Ik heb aan Lucas, Peter, Anja en Liza verteld waar ik nu sta in mijn proces, a.d.h.v. deze presentatie heb ik de kleur groen gekregen - dus ik kan lekker verder met mijn onderzoek. Het belangrijkste uit de feedback is dat ik nog meer moet kijken naar feministische kunstenaars en ik moet proberen om de nagels nog groter/langer te maken omdat het nu misschien nog wat priegelig is. Alhoewel, ik denk dat de nagels al gauw groter ogen wanneer ik ga werken met de fimo klei op de nagels. Dan ziet de nagel er niet meer zo 'plat' en kaal uit.

Vanuit Anja kreeg ik de vraag of het mij gaat om de nagel (het product) of om het opzetten van de nagel (de performance). Hier had ik zelf nog niet zo over nagedacht, ik denk dat dat komt doordat ik tijdens mijn presentatie heel erg in ging op het maken van de nagel, maar dat was slechts om te laten zien waar ik de afgelopen weken mee bezig was. Maar het gaat mij om de nagel, dus het product. Het lijkt mij tof om uiteindelijk een soort collectie te hebben van verschillende nagels met elk een eigen thema.

rebecca horn - finger gloves (1972)

johnny depp als edward scissorhands (1991)

lang, langer, laaaaaaaaaaaaaangst

Ok. Lange nagels dus... Ik ben als eerst gaan kloten met de tips; wat als ik er gewoon een paar op elkaar plak? Dat lukte goed, alleen door de kromming in de tips werd de gehele nagel ook krom. Op zich best een tof beeld.

Toen bedacht ik mij ineens dat ik tijdens de mini graduation week met aluminiumfolie in de weer was; dat kan nu ook wel goed werken. Aluminiumfolie in combinatie met acryl werkt best goed omdat ik de aluminiumfolie eerst in model kan brengen en vervolgens de acryl erover heen kan brengen voor de stevigheid. Het kost alleen wel veel tijd én veel acryl. Met een elektrische nagelfrees heb ik de nagel nog mooi afgewerkt. Best een geslaagd experiment voor de lengte als je het mij vraagt.

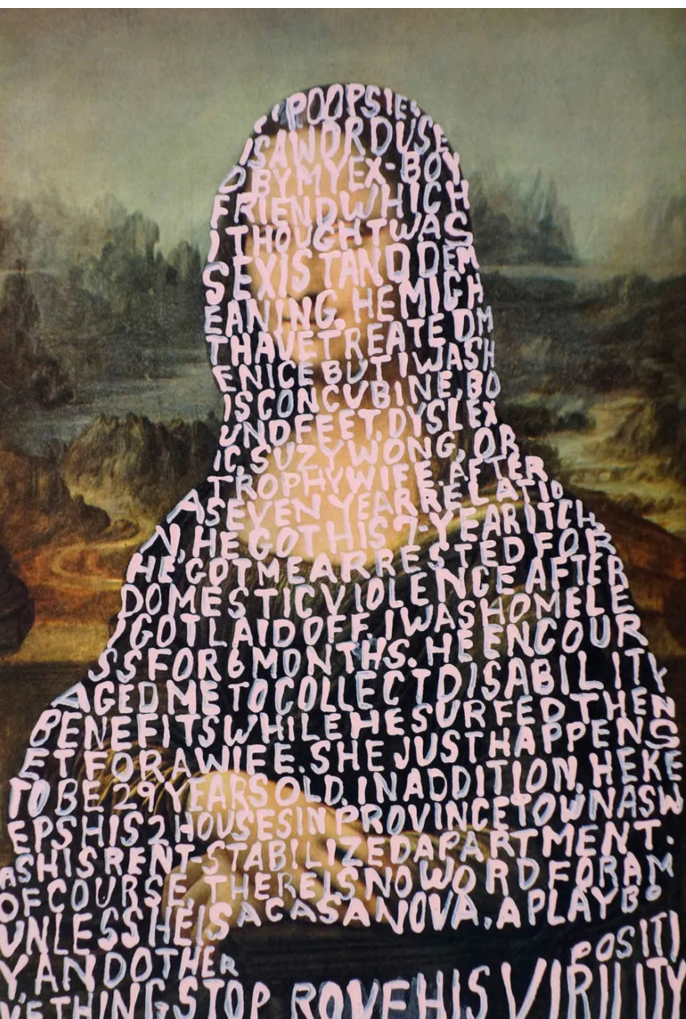

Op een gegeven moment miste ik het kleien toch wel een beetje, daarom ben ik maar gewoon weer tieten gaan maken. Ook om het proces een beetje draaiende te houden. Dit beeld vond ik op zich wel tof, want je ziet niet zo snel dat het borsten zijn - alleen als je het van dichtbij bekijkt. Ook heb ik geprobeerd om met verschillende huidskleuren te werken waardoor het voor mij een interessant kleurenpalet begon te worden. In sommige borsten heb ik zelfs een tepelpiercing gezet waardoor iedere borst als het ware een eigen persoonlijkheid heeft.

feministische kunst nog 's onder de loep

Na de feedback tijdens het groenlichtmoment ben ik meer onderzoek gaan doen naar feministische kunst. Wel ben ik nu meer gaan kijken naar wat mij qua esthetiek aantrekt omdat ik hier dan mogelijk mee verder kan gaan wat betreft beeldtaal voor de nagels. Ik hou zelf van ietwat grove beeldtaal (provocerend misschien?), iets wat mensen doet denken van 'zo, oké, die durft!'. Misschien ook omdat mensen het niet verwachten van mij; ik ben van mezelf niet zo'n prater, kan wat afwachtend zijn, en wat ik eerder ook zei is dat ik niet heel activistisch ben. Ik doe dat graag door middel van beeld i.p.v. verbaal - mede daarom gebruik ik ook de nagels als medium.

betty tompkins - women words #51 (da vinci)

In 2010 begon Tompkins aan een grote reeks op tekst gebaseerde werken. Ze nodigde haar publiek uit om woorden en zinnen te sturen over vrouwen. De antwoorden kwamen vanuit de hele wereld en waren op z'n minst gezegd schokkend, maar zeker niet verrassend. De woorden en zinnen legden de vrouwenhaat in onze wereld bloot (Jansen, 2017).

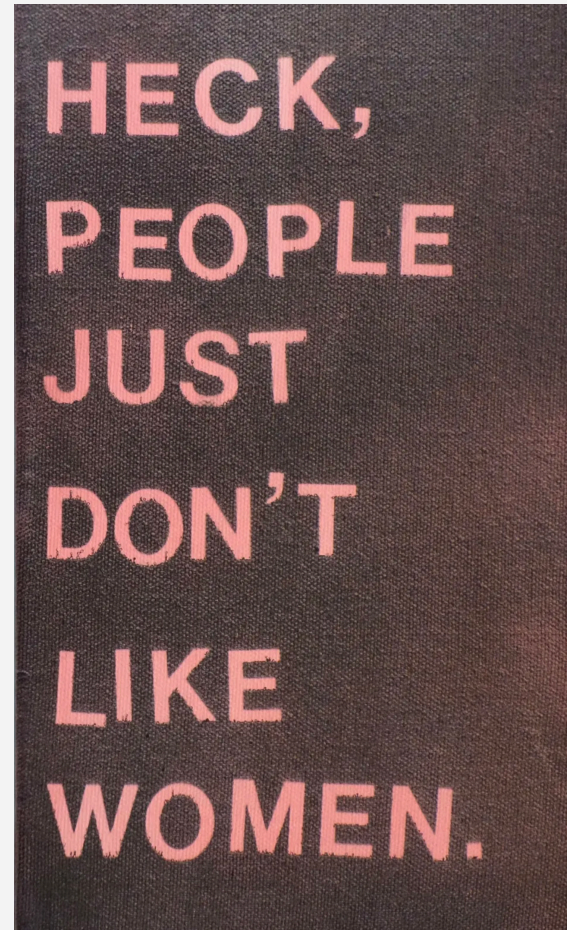
Echter, Tompkins is veel eerder al aan de slag geweest met het verzamelen van deze informatie, in 2002 om precies te zijn. Ze heeft het toen alleen niet uitgewerkt. Het interessante hiervan is dat Tompkins zegt dat ze in 2002 vaak de woorden *bitch*, *cunt*, *slut* en *mother* terugkreeg, maar in 2010 kreeg ze precies deze woorden ook weer terug. In die tussentijd is er dus niks veranderd - bizar.

Het gehele beeld vind ik heel interessant; je blijft steeds lezen en al gauw kom je er achter dat de tekst helemaal niet zo rooskleurig is. De verf letters hebben een stoere uitstraling, dat vind ik krachtig en passend.

A lot of anger, violence and frustration towards women comes out through this process of audience participation. How do you deal with that?

"I have a really good sense of humour, and I think it's saving my life - and my blood pressure! There was one guy who had written 'the only thing that would make her more beautiful would be my dick in her mouth' and I thought, who is this guy? You have to laugh. Someone else had written 'heck, most people don't like women' and I thought 'okay, let's think about this one!'"

(Jansen, 2017).

betty tompkins - heck

"Het lichamelijke ben je zelf, het is een soort zelfportret. Ik ben altijd bezig met vragen als: waar sta ik, hoe voelt het, waar ga ik heen. Dat is ook waarom ik beelden maak: daar moet je je toe verhouden, eromheen lopen, ertegenaan botsen. Hoe ik op borsten en billen kom? Dat gaat vanzelf, ik denk op een gegeven moment: hoe ziet een borst er eigenlijk uit? Dan ga ik tekenen, met verf aan de slag, het van glas maken. Een borst is natuurlijk ook van belang als levensbron."

(De Vries, 2019).

maria roosen

Maria Roosen werkt veel met glas en aquarel, de vloeiende vormen van beide manieren van werken is iets wat haar inspireert. Roosen ziet haar sculpturen als *'Tools for Feelings'*. Het zijn gebruiksvoorwerpen, bedoeld om gevoelens te representeren. Het werk van Roosen zet je aan denken over onderwerpen zoals groei, bloei, vruchtbaarheid, liefde en de dood. Eigenlijk 'het leven'. Het maakproces, het vakmanschap en het ambacht zijn voor Roosen even belangrijk als het uiteindelijke resultaat (Het HEM, 2020).

Hier zie ik een link met mijn eigen werk en ook met de vraag die Anja mij stelde tijdens het groenlichtmoment. Gaat het mij om de ambacht of het product? Eerder zei ik het product, maar het ambacht vind ik toch ook wel belangrijk. Nagels maken is iets wat compleet nieuw is voor mij en dat terwijl ik toch echt dacht dat ik wilde afstuderen met iets van grafisch ontwerp. Door het doen van onderzoek over hoe je nagels maakt (bijv. de Facebook groep) ben ik toch ook weer meer te weten gekomen over bijv. het gedrag van vrouwen met lange nagels (even kort door de bocht). Door het aanleren van een nieuwe 'skill' of ambacht heb ik het idee dat ik mijn eindproduct krachtiger kan uitbeelden - dus in die zin is het voor mij ook misschien wel net zo belangrijk als het eindproduct.

maria roosen - oranje borsten (2017)

maria roosen - prick vase (2017)

maria roosen - pink breasts (forwards) (2017)

oei...

Ik vind de sculpturen van Roosen heel inspirerend, vooral het 'vlezige' intrigeert mij. Het heeft ook iets seksueels, maar ook weer niet omdat het immers 'maar' geslachtsdelen zijn. Oei... En hier betrap ik mezelf op het seksualiseren van deze sculpturen. Wow, ik, als feminist, doe dit gewoon. Het zit er misschien toch onbewust in? In ieder geval wel goed dat ik dit zelf door heb. Maar wat is seksualiseren eigenlijk? Volgens Stroeken (2013) is de definitie als volgt:

"Het verbinden van seksuele fantasieën met objecten of lichaamsfuncties die daar slechts een verwijderd verband mee hebben. Of omgekeerd aantonen dat zaken seksuele wortels hebben."

Via een artikel van Cosmopolitan van Tatjana Almulî (ik volg haar op Instagram, *love her*) kwam ik een goed voorbeeld tegen van het seksualiseren van vrouwen lichamen. Iets wat ik zelf ook heb meegemaakt - en ik denk met mij nog velen vrouwen helaas.

"Afgelopen weekend: ik lig op het vers gemaaid gras aan de achterkant van het huisje en lees de krant. Ik draag een ruime, wit linnen blouse en in de houding waarin ik lig is een groot deel van mijn borsten ontbloot. Ik heb het niet eens door, tot ik ineens een man zie staan aan de overkant van het slootje dat langs de tuin loopt. Hij steekt twee duimen op en grijnst met zijn tong een beetje uit zijn mond. Ik schrik, voel me bekeken en kan het schaamrood op mijn wangen bijna uittekenen. Het liefst ren ik naar binnen, doe de deur op slot en verstop me onder de dikke, donzen deken. Maar ik wil me niet laten kennen, steek mijn hand op en verschuil me achter de krant terwijl ik doe alsof ik lees, terwijl de letters in werkelijkheid voor mijn ogen dansen. Die avond, als ik met een vriendin bel, merk ik dat ik me nog steeds schaam en pas aan het einde van ons gesprek over het voorval durf te vertellen. Is het mijn eigen schuld? Had ik meer kleding moeten dragen? Zodra ik mezelf die vragen stel word ik boos en denk ik nee."

(Almulî, 2021).

carolee schneemann - portrait partials (1970)

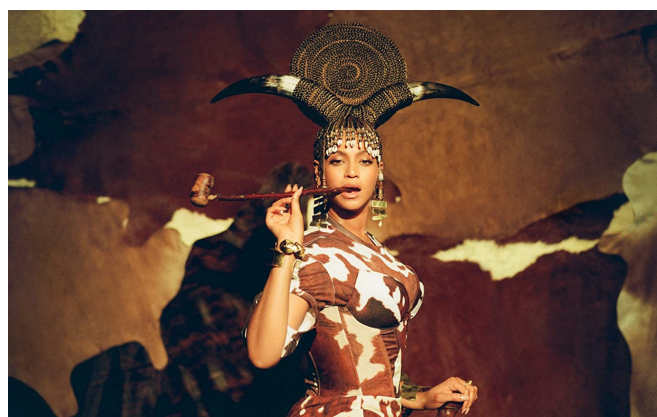
Carolee Schneemann was een beeldend experimenteel kunstenaar, bekend om haar multimediale werken over het lichaam, het verhaal, seksualiteit en gender (Tate, z.d.-a). Schneemann verlegt de grenzen van artistieke en seksuele expressie, daarbij hielp ze ook de feministische kunst vorm te geven. Het werk van Schneemann daagde lichamelijke taboes uit en onderzocht de rol van vrouwen in kunst en samenleving (Artsy, z.d.). Het werk van Carolee Schneemann intrigeert mij omdat het zo 'gedurfd' is. Volgens mij had zij echt een 'fuck it' mentaliteit en daar hou ik wel van. Toen ik dit werk bekeek dacht ik eerst 'wow, dat is gewoon een pik' en 'wow, huh, dat is gewoon een tepel'. Daarna dacht ik 'ja, boeiend'. Het zijn maar lichaamsdelen.

beyoncé - black is king (2020)

Ik ben een grote fan van Beyoncé, ik vind haar denk ik toch wel hét boegbeeld van het feminisme anno nu. Ze heeft ontzettend veel bereikt, met haar muziek maar ook om hoe ze is. Ze gebruikt haar stem om steun te betuigen voor de *black culture*. Black is King kon ik daarom niet vergeten als inspiratiebron. Het is een prachtige film (of eigenlijk visueel album) over de viering van zwarte veerkracht en de zwarte cultuur. Centraal staat het verhaal van de live-action-film 'The Lion King' (2019). Beyoncé heeft hierin de stem van Nala ingesproken.

In Black is King wordt het verhaal verteld van Simba (gespeeld door een jongetje) en zie je muziekclips van Beyoncé haar album 'The Lion King: The Gift'. Het resultaat is een visueel overweldigend spektakel met prachtige kostuums én adembenemende Afrikaanse landschappen. Ze krijgt daarbij gezelschap van een volledig zwarte cast, onder wie beroemdheden als model Naomi Campbell en actrice Lupita Nyong'o. Ook haar man Jay-Z en dochter Blue Ivy hebben een rolletje in de film (Bosch, 2020).

kostuum door tongoro studio

kostuum door burberry

We teach girls to shrink themselves
To make themselves smaller
We say to girls
"You can have ambition
But not too much
You should aim to be successful
But not too successful
Otherwise you will threaten the man"
Because I am female
I am expected to aspire to marriage
I am expected to make my life choices
Always keeping in mind that
Marriage is the most important
Now marriage can be a source of
Joy and love and mutual support
But why do we teach girls to aspire to marriage
And we don't teach boys the same?
We raise girls to see each other as competitors
Not for jobs or for accomplishments
Which I think can be a good thing
But for the attention of men
We teach girls that they cannot be sexual beings
In the way that boys are
Feminist: the person who believes in the social
Political, and economic equality of the sexes

[Adichie, 2017].

stuk tekst uit de TED talk 'we should all be feminists'
van chimamanda ngozi adichie

deze tekst is ook te horen in 'flawless' van beyoncé

rebecca horn - finger gloves (1972)

Dit werk van Rebecca Horn bestaat uit twee zwarte 'protheses' met aan elke prothese vijf 'vingers' gemaakt van hout en stof. Het is van heel licht materiaal gemaakt zodat het ook nog bruikbaar is (Tate, z.d.-b). Horn zegt hierover: "Ik voel, raak, grijp ermee, maar blijf op een zekere afstand van de objecten die ik aanraak. De hefboomwerking van de verlengde vingers versterkt de tastzin in de hand. Ik voel mezelf aanraken, zie mezelf grijpen en controleer de afstand tussen mezelf en de objecten" (Quoted in Haenlein 1997, p.58.).

Ik vind het er zelf een beetje eng uit zien en het doet mij denken aan Edward Scissorhands. Het is niet mens eigen én het is heel groot en lomp. Dat vind ik juist zo *creepy* denk ik - maar, dat vind ik juist ook weer intrigerend (terugkoppelend aan de collages). Wat Horn zegt over de afstand van het object vind ik ook interessant, dit doet op mij overkomen dat het nog best praktisch is (alhoewel het er niet zo uit ziet). Het is een verlenging van je armen eigenlijk- maar misschien worden we dan wel heel lui omdat we niet gauw meer hoeven opstaan om iets te pakken. Wel vind ik het mooi dat je door de *finger gloves* letterlijk en figuurlijk meer ruimte inneemt. Voor mij persoonlijk (en volgens mij hebben meer vrouwen dit) vind ik dat best een dingetje. Ik zelf durf namelijk niet zo goed veel ruimte in te nemen; ik ben bescheiden en misschien wat bang dat ik al gauw 'té veel' ben hierdoor? Ik weet het niet.

"the work is what it is and
hopefully it's seen as feminist
work, or feminist-advised work,
but I'm not going to go around
espousing theoretical bullshit
about feminist stuff"

- cindy sherman

cindy sherman

Cindy Sherman is een Amerikaanse kunstenaar en fotografe. In haar werk richt ze zich op één specifiek persoon, namelijk zichzelf. Ze staat bekend om haar zelfportretten over de vrouwelijke identiteit, deze portretten komen in allerlei vormen en maten waarin zij zelf te zien is als 'hoofdrolspeeler'. Het werk wat Sherman maakt roept vragen op over vrouwelijkheid, identiteit en vrouwelijke representatie (Zimmermann, 2021). Reuze interessant, want hoe ziet een vrouw er nou uit? Precies, er is niet één beeld van een vrouw. En dat is volgens mij precies wat Sherman wil uitbeelden met haar werk; vrouwen zijn er in allerlei vormen en maten. Ik vind de portretten echt fantastisch, soms een beetje over de top - maar dat vind ik juist intrigerend. Ook tof dat zij het allemaal zelf is op de portretten, maar dan in verschillende 'vormen en maten'. Het feit dat ze er een grote collectie/serie van heeft gemaakt vind ik *nice*, dat wil ik zelf ook graag meenemen in mijn eigen werk.

orlan

Van Mariska kreeg ik een interessant artikel over de Franse kunstenaar Orlan. In dit artikel wordt gesproken over een essay van Sigmund Freud ('Het hoofd van Medusa') waarin de mythe van Medusa wordt gezien als een metafoor voor het castratiecomplex waar ieder mens volgens Freud aan lijdt. Dit heeft Orlan als inspiratiebron meegenomen in haar werk 'Documentary Study: The Head of Medusa (1981)' waarin ze een performance deed in het Ludwig Forum in Aken. Het publiek mocht toen met een vergrootglas naar haar menstruerende vagina kijken. De reacties van het publiek heeft Orlan gefilmd (Smeets, 2021).

Freud beweert dat wanneer kinderen zich bewust worden van wat er tussen hun benen zit, zij een traumatische ervaring ondergaan. Het meisje zou zich dan incompleet voelen (gecastreerd, aldus Freud) en de jongen is bang dat dit hem ook zal overkomen. Deze 'trauma's' zullen - gelukkig - verwijderd worden uit je herinneringen. Maar, ze worden wel vertaald in een onbewuste angst bij de man om gecastreerd te worden door de vrouw omdat zij 'een work koestert vanwege haar eigen castratie'. Het afgehakte hoofd van Medusa staat symbool voor de gecasteerde vrouw, het bloederige gat in haar nek is een metafoor voor het vrouwelijke geslachtsdeel. De man wordt herinnerd aan de dreiging van de castratie en verstijft vervolgens door angst. In Freuds essay, dat Orlan aan het eind van de performance uitdeelt, staat: "Bij het zien van de vulva vlucht zelfs de duivel" (Smeets, 2021). Nou, nou, meneer Sigmund Freud...

Wel gek eigenlijk dat Orlan deze theorie van Freud als inspiratiebron heeft gepakt voor haar werk. En dat als feministische kunstenaar... Freud zijn idee van de gecasteerde, 'incomplete' vrouw wordt hierdoor alleen nog maar meer bevestigd, toch? Echter, is dit nog steeds iets wat doorsijpelt in onze hedendaagse maatschappij (Smeets, 2021). 'Mannen zijn de norm, de vrouw hangt er maar wat bij'. Tot op de dag van vandaag worden wij, vrouwen, nog steeds gezien als de onaffe versie van 'de man', we zijn immers dat wezen zonder penis. Neem nou femme fatale in films; zij is haar mannelijke tegenspelers altijd te slim af, maar doordat ze geseksualiseerd wordt maakt dat haar toch weer slachtoffer van de dominante mannelijke blik. Oftewel de *male gaze*; grote borsten, flawless gezichtje, haarloos? Top! Kleine borsten, gezichtje met acné, okselhaar? Nee, dankje. Om terug te gaan naar Freud zijn theorie: de dreiging van castratie wordt dragelijker gemaakt door de vrouw om te dopen tot seks symbool.

Door Freud zijn ideeën zo letterlijk te nemen, legt Orlan de nadruk op de absurditeit en tegelijkertijd confronteert ze haar publiek met zijn/haar/hen ongemak bij het zien van haar bloedende vagina en het voyeurisme (Smeets, 2021). Dat laatste moest ik even opzoeken. Voyeurisme betekent: dat mensen, zonder dat ze zelf gezien worden, seksueel opgewonden geraken van het kijken naar bepaalde objecten, personen of activiteiten (*Voyeurisme / Slachtofferzorg*, z.d.).

Ik kon helaas geen beeldmateriaal vinden van 'Documentary Study: The Head of Medusa (1981)', wel vind ik Orlan haar gedachtegang heel interessant met betrekking tot Freud. Zo bizar dat men vroeger zo dacht over vrouwen en dat dit echt een theorie was. Maar goed, of er nou écht zoveel veranderd is anno 2022 weet ik niet... Desalniettemin wél een interessante kunstenaar, die Orlan.

barbara kruger - untitled (hate like us) (1994)

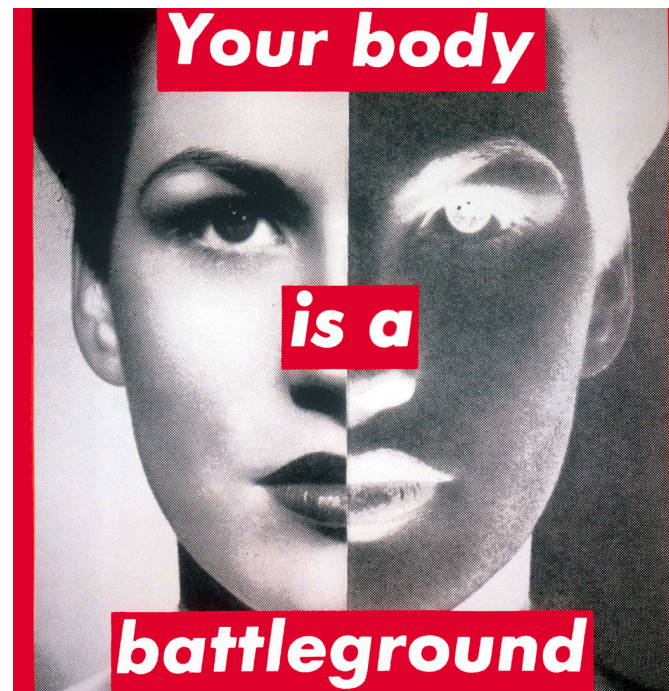
barbara kruger

De Amerikaanse Barbara Kruger staat bekend om haar uitgesproken zwart-wit affiches met rode tekst (of witte tekst op rode achtergrond) in het lettertype Helvetica of Futura (twee van mijn favo lettertypes!). Deze herkenbare 'Kruger' style ontwikkelde ze in 1979. Ze gebruikt gevonden afbeeldingen en bewerkt deze met korte, kernachtige zinnen gedrukt in Helvetica of Futura. Met haar werk spreekt ze de media en de politiek aan, en dat doet ze op een persoonlijke manier d.m.v. de woorden 'jij' en 'ik' te gebruiken. Kruger zegt hierover: *"Direct address has motored my work from the very beginning. I like it because it cuts through the grease"*. Kijk, daar hou ik van, die directheid in haar werk. Kruger wil d.m.v. haar werk de toeschouwer aansporen om na te denken over hun eigen standpunt en het systeem waarin we leven (The Broad, z.d.).

Het werk van Kruger spreekt mij heel erg aan omdat het simplistisch is maar wel met een diepere betekenis. Ook de vorm van haar affiches vind ik sterk, het is namelijk erg herkenbaar door de kleuren en de lettertypes. Echter, heeft het skatemerk Supreme hier ook een graantje van meegepikt. Of, zeg maar gerust: gejat. Zo is Kruger op een onverklaarbare wijze verbonden aan het merk Supreme (Gidick, 2017). In 1994 werd Supreme bedacht door oprichter James Jebbia. Het logo bestaat uit, jawel, witte letters (Futura) op een rode achtergrond. Kruger heeft hier, volgens mij, nooit de credits voor gekregen en daarom kwam ze in 2013 met een statement naar buiten die als volgt luidde:

*"What a ridiculous clusterfuck of totally uncool jokers.
I make my work about this kind of sadly foolish farce.
I'm waiting for all of them to sue me for copyright
infringement"*

- Barbara Kruger

barbara kruger - untitled (your body is a battleground) (1989)

barbara kruger - untitled (we don't need another hero) (1987)

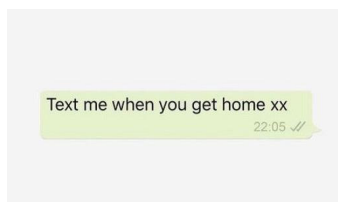
Ja hoor, daar was 'ie: het dipje. *Yum*. Ik merkte al een paar weken dat ik even niet vooruit kwam. Ik bleef heel erg hangen bij de borsten op de nagels en alhoewel ik zelf ook wel wist dat dit te oppervlakkig zou zijn, vond ik het wel leuk om ze te maken. Mja, dat was niet genoeg. Tijdens een feedbackmoment met Lucas en Peter kreeg ik dit dan ook te horen. "Je moet groter gaan werken en meer diepgang vinden - ga echt 's onderzoek doen naar feminisme". Ja, weet ik, dat heb ik ook gedaan, maar toch vind ik het lastig om hier een 'haakje' uit te halen waar ik verder mee kan. Ik vind té veel interessant binnen het feminisme waardoor ik juist blijf vast hangen - misschien uit angst om iets 'nieuws' te proberen?

Lucas sprak over bijv. een demonstratiebord op je nagel maar dan "levensgroot" i.p.v. mini op de nagel. Nu ik hier zo over nadenk weet ik niet of dit past bij mij. Zoals ik al eerder aangaf: ik ben van mezelf niet zo schreeuwerig, activistisch, op de voorgrond, of hoe je het ook maar wil noemen. Ik werk juist graag klein en soort van minimalistisch. Daarbij vind ik dat wanneer ik 'groot' ga werken, de kracht van een nagel verloren gaat. Voor mij heeft het dan geen link meer met nagels/nagellak. Dan kan je alles wel aan je vinger gaan hangen. Dus - kies ik voor iets wat dicht bij mezelf past? Of kies ik voor groooooooooots; wat niet bij mij past? Peter zei dat ik eens tien feministen moet gaan onderzoeken en hier tien nagels bij moet gaan maken; voor iedere feminist één. Dat vond ik een tof idee, omdat ik het dan voor mezelf ook wat meer afkader en niet zo blijf zwemmen in 'het feminisme'.

Eerlijk gezegd kwam ik best wat ongemotiveerd het feedbackmoment uit. *What the fuck* moest ik nu weer gaan maken? Mmmh.. Weet je wat altijd goed werkt? Een lange douche nemen. En zo ook hier. Onder de douche kwam ik ineens op de volgende *random* gedachte: *van aardappels schillen naar zelfverdediging*. Zie je de link? Een mes. Vroeger mochten vrouwen niet zo veel (lees: stemmen, studeren, werken, een verzekering afsluiten, etc.). Hun taak was: koken (aardappels schillen!), huishouden en voor de kinderen zorgen.

Als ik kijk naar hoe het anno 2022 is, komt een mes nu wel anders van pas voor vrouwen i.p.v. er een aardappel mee te schillen. Veel vrouwen, waaronder ik zelf, voelen zich niet veilig op straat in hun eentje. Vorig jaar had ik nog zo'n nare ervaring: ik wandelde op klaarlichte dag lekker een stukje door het bos. Op een gegeven moment word ik ingehaald door een jongen op de fiets van ong. 15 jaar. Even later kom ik hem weer tegen, maar nu staat 'ie naast zijn fiets te wachten. Te wachten tot dat ik langs kom lopen. "Ey, meisje, mag ik een boks?" Ik: "Nee". Hij: "Vieze hoer! Slet! Mag ik aan je kont zitten? etc. etc." Ik liep gewoon door, maar wel strak van de adrenaline. "Even lekker m'n hoofd leegmaken in de pauze", dacht ik, HA. Ik durfde pas twee weken later weer in m'n eentje te wandelen door datzelfde bos. Wellicht had ik mij sterker gevoeld met een mes of een ander scherp voorwerp, maar goed, dat mag helaas niet. ;-) En dat vind ik ook eigenlijk te ziek voor woorden, dat we als vrouw zo op onze hoede moeten zijn als we op straat lopen. "Doe anders alsof je iemand aan het bellen bent", "hou altijd je sleutels tussen je vingers, je weet maar nooit...", kleed je maar niet té 'vrouwelijk', "doe maar een capuchon op, zo lijkt het alsof je een man bent" en de welbekende "app je even als je thuis bent?". Boos maakt het mij.

Daarom de gedachte: *van aardappels schillen naar zelfverdediging*. Het legt in één zin uit dat we nog lang niet klaar zijn met het feminisme. Ik ben ook al bezig geweest met andere "van ... naar ..." varianten, het lijkt mij tof om dit uit te beelden op een nagel (één nagel per zin/onderwerp) en om hier uiteindelijk een 10-delige serie van te maken.

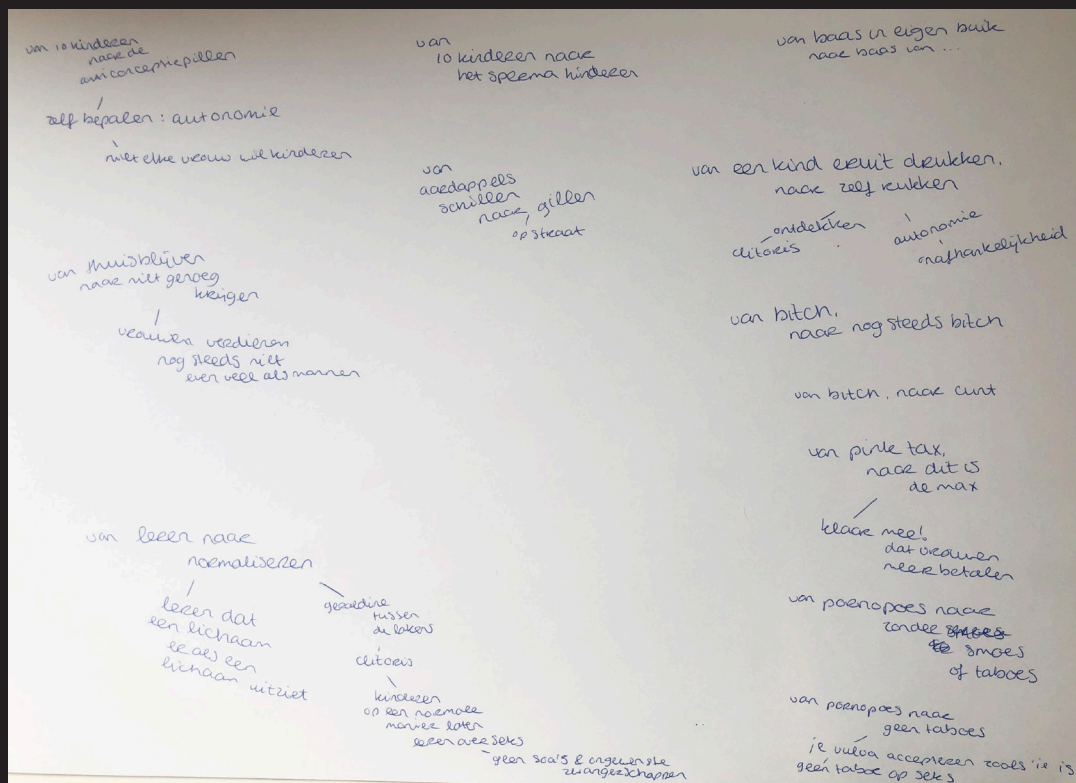
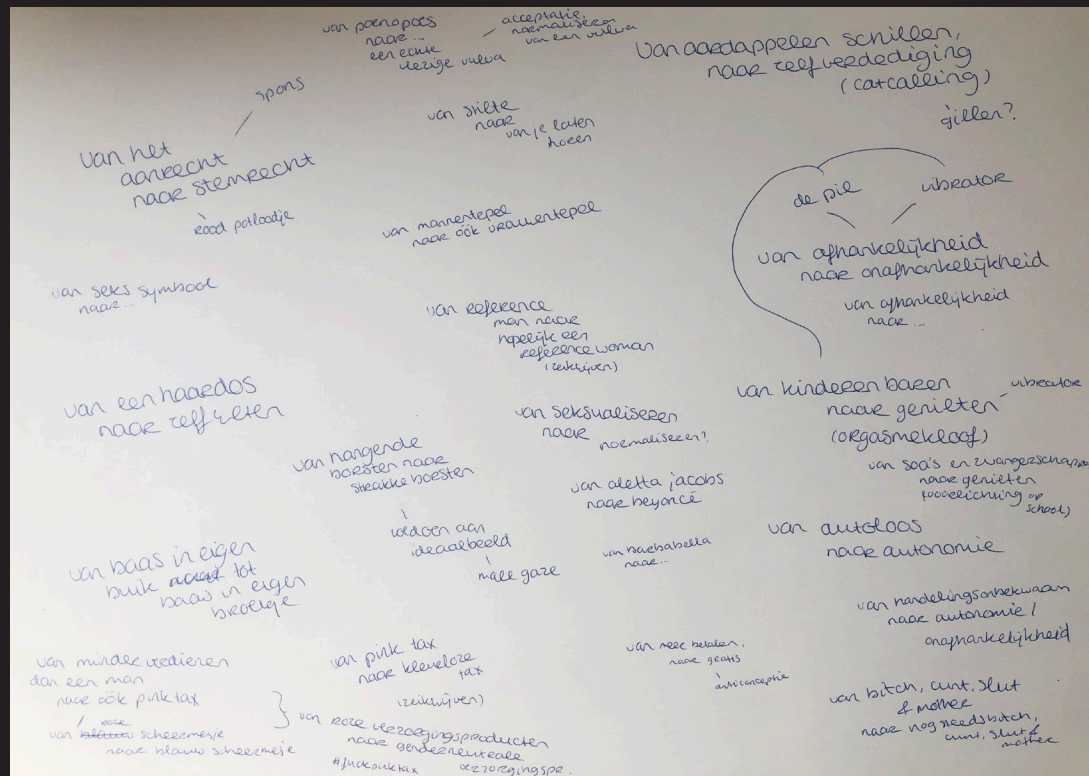

deze afbeelding ging vorig jaar rond op
instagram nadat sarah everard niet meer thuis
was gekomen na een avondje bij een vriend te
zijn geweest

later bleek dat ze was verkracht en vermoord
door (voormalig) politieagent wayne couzens

(Macfarlane, 2021).

alle random 'van..., naar...' gedachten opschrijven...

het “uiteindelijke” concept...

... wat het uiteindelijk toch niet is geworden

En dat brengt mij op het volgende concept: ik ga tien verschillende excentrieke nagels maken die ieder een apart thema hebben wat binnen het feminisme valt. Deze thema's komen uit mijn onderzoek, mijn persoonlijke ervaringen en informatie die ik al eerder heb gelezen en gehoord (denk aan bijv. podcasts, feministen die ik volg op Instagram, etc.).

De rode draad binnen deze thema's zijn dat het zowel positieve als negatieve ontwikkelingen (kunnen) zijn binnen het feminisme - of ontwikkelingen die ik zelf graag zou willen zien. Ik vind het zelf altijd erg tof als er wordt gespeeld met tekst, daarom heb ik ook voor ieder thema (en dus voor iedere nagel) geprobeerd om de titel te laten rijmen, bijv.: van het aanrecht naar stemrecht. Ik denk ook dat het op deze manier beter zal blijven hangen bij de toeschouwer.

Iedere nagel zal dus geheel in thema van de desbetreffende titel zijn. Misschien soms wat letterlijk, maar dat vind ik juist tof; dat je als toeschouwer zelf nog wat meer erin moet duiken om het werk te kunnen begrijpen. De bedoeling is dat ik de nagels op een mooie manier fotografeer, zodat ik deze eventueel later nog kan bewerken met tekst in Photoshop en/of Illustrator. (Ik ben en blijf grafisch ingesteld, daarom wil ik deze kracht graag nog even meenemen. ;-)) De titels kunnen dus misschien ietwat kort door de bocht klinken, daarom zal ik tijdens de presentatie en expositie een kleine toelichting erbij geven d.m.v. een bordje. Het lijkt mij ook tof om misschien affiches te maken van de foto's omdat ik hiermee mogelijk het statement krachtiger kan maken (het werk van Barbara Kruger is een fijne inspiratiebron hiervoor).

Ohja, en wat wil ik bereiken met dit werk? Ik wil de toeschouwer informeren en laten nadenken wat feminisme is en dat we hier allemaal mee te maken hebben - dus niet alleen 'de vrouw'. Er zijn nog zoveel verbeterpunten en misopvattingen, ik hoop daarom dat ik dat d.m.v. mijn werk kan verduidelijken. Ik denk dat ik deze verbeterpunten op een simpele manier kan overbrengen op de toeschouwer, zonder hier een 'dramatisch' verhaal van te maken. Er zit ook een stukje humor in (en dus een stukje van mij), wat het naar mijn mening luchtig maakt. Iets wat denk ik ook belangrijk is bij het jongere publiek, zij zijn ten slotte de toekomst.

de "10" titels & bijbehorende thema's

(nummer 9 en 10 had ik nog niet gemaakt)

01. van aardappels schillen, naar op straat gillen

Deze titel slaat op het thema straatintimidatie (of *catcalling*). Vroeger mochten vrouwen niet zoveel en waren getrouwde vrouwen zelfs handelingsonbekwaam. Hun taken: het huishouden draaiende houden en voor de kinderen zorgen. En koken; aardappels schillen. Tegenwoordig komt dat aardappelschilmesje wel anders van pas. Straatintimidatie is een behoorlijk probleem voor - met name - vrouwen. We kunnen dan ook bijna wel zeggen dat we anno 2022 dat mesje kunnen gebruiken voor zelfverdediging. Mogen we eindelijk onze gang gaan, worden we alsnog bedreigd...

02. van het aanrecht, naar stemrecht

Vroeger mochten vrouwen niks, in 1919 kwam het stemrecht met dank aan onze Aletta Jacobs. Een ontzettend positieve ontwikkeling want nu mochten vrouwen ook hun mening geven en kwamen er ook steeds meer belangrijke punten voor de vrouw op tafel.

03. van thuisblijven, naar niet genoeg krijgen

Duidt ook weer op dat vrouwen vroeger niks mochten doen, ook niet werken (op een paar uitzonderingen na). Nu mogen vrouwen werken, maar hebben we te maken met een vieze vette loonkloof...

04. van tien kinderen, naar verminderen

Vroeger was het normaal dat je een groot gezin had met veel kinderen. Als ik kijk naar mijn moeder en vader, hebben zij ook minstens vier broers en zussen. Ik daarentegen heb alleen een zus. Toen de anticonceptie op de markt kwam, konden vrouwen zelf bepalen of zij zwanger wilde raken of niet. Ook weer een ontzettende grote ontwikkelingen waar we nu nog steeds profijt van hebben. Alhoewel er nu wel steeds meer kritiek komt op de bijv. de pil, is het vooralsnog fijn om zelf de touwtjes in handen te kunnen hebben als vrouw.

**05. van leren,
naar normaliseren**

We moeten onze kinderen (*of als je geen kinderen wilt; ook helemaal prima!*) leren dat seks iets leuks is en niet zó erg de focus leggen op soa's en ongewenste zwangerschappen. (Disclaimer: natuurlijk is dat ook belangrijk, maar dat is niet waar seks alleen maar omdraait). Seks is normaal, laten we het dan ook zo normaal mogelijk aanvliegen.

**06. van een kind eruit drukken,
naar zelf rukken**

Seks is veel meer dan 'de bevruchting' (penetratie, oftewel coïtus), het gaat ook om het plezier wat je eraan kan beleven. Door een orgasme leert je brein dat seks loont. Van Ellen Laan weten we dat 30% van de vrouwen geregeld klaarkomt bij coïtus, versus 90% van de mannen. Seks zonder hoogtepunt hoeft niet persé onplezierig te zijn, maar de grootte van de groep vrouwen die nu accepteert dat seks eindigt met een orgasme voor hun partner en niet voor hen, is bizar groot. Een vaginaal orgasme bestaat niet, clitoraal wel. Laten we het 's wat meer hebben over de clitoris zodat meer vrouwen dit ook bij henzelf gaan onderzoeken.

**07. van pink tax,
naar dit is de max!**

Alles wat roze is en 'voor de vrouw' opstaat is duurder. Zo zijn bijv. roze scheermesjes duurder dan die voor 'de mannen'. Vrouwen verdienen dus minder, maar betalen wel meer dan mannen. En dan hebben we het nog niet eens gehad over menstruatieproducten die ook veel geld kosten...

**08. van pornopoes,
naar geen taboes**

Vulva's moeten genormaliseerd worden. Iedere vulva ziet er anders uit, weg met de perfecte poes. Tussen de lakens geen taboes! En laten we het 's hebben over de clitoris, je weet wel, dat 'dingetje' dat altijd vergeten wordt. Vrouwen moeten zich meer bewust worden van wat er tussen hun benen zit. Hoe kunnen we dat het beste doen? Door erover te praten en leren.

de vorm van de beeldtaal

oh nee, toch niet...

Dit is het eerste ontwerp wat ik heb gemaakt voor mijn concept. Het betreft een aardappelschilmesje met daaromheen aardappelschilletjes. De schilletjes zitten vast onder een harde laag acryl. Ik ben bij dit ontwerp heel anders te werk gegaan en ben gaan kijken naar hoe ik van al bestaande materialen een nagel kan maken, i.p.v. vast te houden aan een nagelvorm. Wat ik wel lastig vond is dat ik het ontwerp niet persé mooi vind (iets wat ik normaliter erg belangrijk vind aan mijn werk), maar ik denk wel dat het goed laat zien wat ik ermee wil zeggen. De manier van fotograferen vind ik goed werken; de focus gaat gelijk naar de 'nagel'. In onderstaande schetsen ben ik gaan kijken hoe ik de tekst toe zou kunnen voegen. Futura is één van mijn favoriete lettertypes; het is een fijn retro lettertype. Het laat o.a. zien waar we vandaan komen, wat weer terug te koppelen is naar de 'van..., naar...' thema's.

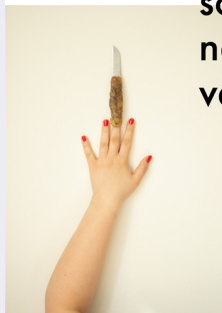
Doordat ik de nagel op een mooie manier weet te fotograferen, kan ik de boodschap sterker maken (i.p.v. dat ik de nagel los zou presenteren). De bedoeling is dus om hier een collectie van 10 nagels van te maken - de meeste mensen hebben immers 10 nagels. Bij alle ontwerpen wil ik dezelfde style van 'affiche' aanhouden zodat het allemaal één geheel wordt en de boodschap nog krachtiger kan worden.

Overigens staat er op dit affiche nog 'van aardappels schillen, naar jezelf verdedigen'. Pas later in het proces kwam ik op het idee om de titel te laten rijmen en is het dus 'van aardappels schillen, naar op straat gillen' geworden.

van aardappels schillen,
naar jezelf verdedigen

van
aardappels
schillen,
naar jezelf
verdedigen

van
aardappels
schillen,
naar jezelf
verdedigen

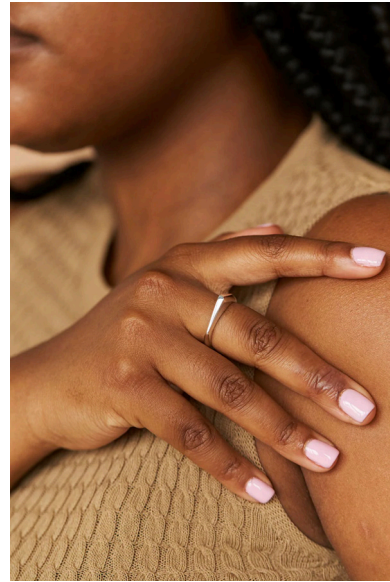
Ik wilde feedback op dit concept, daarom heb ik Emmy hierover gesproken. Ik heb haar vertelt over de stappen die ik heb genomen om uiteindelijk tot dit concept te komen. Ze vond mijn inspiratiebronnen en associaties erg interessant, voornamelijk het beeld van Rebecca Horn. Emmy ging door op het 'zelfverdediging stukje' en dat dat nu nog steeds erg actueel is (cat calling, straatintimidatie, etc). Ze gaf aan dat de 8 thema's die ik had gekozen, soms ietwat 'verouderd' zijn omdat bijv. het stemrecht voor vrouwen al een tijd bestaat. Echter, ben ik wel van mening dat we deze dingen uit het verleden niet zo maar moeten vergeten. Maar door meer gebruik te maken van actuele thema's, kan ik meer jongeren bereiken en dat vind ik wel belangrijk, omdat zij immers de toekomst zijn. Dus bijv. thema's zoals: straatintimidatie, pink tax, orgasmekloof, loonkloof, etc.

Emmy vond de foto van mijn hand met het aardappelschilmesje op mijn nagel mooi, maar misschien iets té mooi en netjes. Het verdient een groter gebaar. "Nu lijkt het meer op een campagne". Ik snap haar gedachte, maar ik vind dit beeld juist sterk doordat het simplistisch is en ik denk dat het beeld nog sterker wordt wanneer het in een serie van 10 te zien is. Ik gaf ook aan bij Emmy dat ik het lastig vind om bij iedere docent andere feedback te horen - ik weet niet zo goed of ik nou naar hen moet luisteren, of dat ik moet doen wat ik zelf denk dat goed is. Die tegenstrijd vind ik lastig. Want eigenlijk moet ik gewoon doen wat goed voelt; als ik het maar goed kan beargumenteren. Ik wil iets maken wat dichtbij mezelf ligt en niet omdat docenten dit op een bepaalde manier willen zien. Daar ben ik immers ook zelf feminist voor. ;-)

Emmy gaf de ringen van Ted Noten als inspiratie omdat we het hadden over zelfverdediging in combinatie met bijv. sieraden en nagels. Dit idee vond ik erg tof en hier begon ik gelijk al mee te associëren..

inzoomen op zelfverdediging

ringen van knockout

Doordat Emmy en ik het over het onderwerp zelfverdediging hadden gehad, ben ik 's flink gaan nadenken hierover. Op het internet kwam ik ook een tof merk tegen dat ringen maakt, maar dan op zo'n manier dat je het ook kunt gebruiken voor zelfverdediging (Knockout, z.d.). Het merk heet dan ook Knockout. De ringen zien er echt heel fashionable uit, en dat brengt mij eigenlijk op de volgende vraag/gedachte: misschien wordt dit wel een gewoonte, dat vrouwen zich 'versieren' met zelfverdedigungsobjecten. Dat ringen dus geen normale ringen meer zijn, maar 'moordwapens'. Toen ik dit zo aan het bedenken was, keek ik naar mijn kat die naast mij lag te slapen. "Jij hebt ook gewoon moordwapens eigenlijk..." Wel schattige moordwapens, maar toch. Die klauwen kunnen veel schade aanrichten.

Beestachtig. Dat was het volgende woord wat er in mij op kwam. Wat kunnen (sommige) mannen toch beestachtig zijn. Misschien dat daar ook de naam *cat calling* ("psst, psst", iets wat je normaal bij een kat doet) vandaan komt, ha. Jagen willen ze; net een leeuw. En wij zijn de onschuldige zebra die staat te drinken bij een waterpoel. Hoe kunnen wij, vrouwen*, ons wapenen tegen het geweld en (seksuele) intimidatie? En is dat onze taak wel? Ligt de verantwoordelijkheid niet gewoon bij de man? Ja zeker, dat vind ik wel. Maar je zult er helaas altijd gekken tussen houden... We hebben een lange weg te gaan wat dat betreft.

Ik zag dus al snel een verband met sieraden - nagels - zelfverdediging. Kan ik niet gewoon een ring maken waar scherpe voorwerpen uitsteken? Misschien wel met scherpe nepnagels erop? Of, kan ik zelf niet mijn eigen grote, lange klauwen maken? Zodat we ons altijd beschermd voelen.

Emmy raadde mij aan om weer veel te maken, zodat we het er later nog 's over kunnen hebben. Daarom heb ik gelijk wat mini schetsen/prototypes gemaakt (zie volgende pagina). Zelfverdediging is dan één thema. Actuele thema's die zich hier ook goed voor lenen vind ik: de orgasmekloof, loonkloof en pink tax. Deze drie thema's zijn mogelijk ook ietwat onbekender bij mensen, waardoor ik hen juist bewust hiervan kan maken.

Ik zie het als volgt voor me: ik kies uiteindelijk drie thema's uit waar ik nagels voor maak die als het ware dienen als 'oplossing' en statement voor het desbetreffende probleem.

Vrouwen: eigenlijk iedereen, behalve de witte cis man*

Dit zijn mini prototypes gemaakt van zwarte fimo klei. Ik wil de nagels uiteindelijk groter en langer maken zodat de drager letterlijk en figuurlijk meer ruimte in neemt. Deze twee prototypes bestaan uit een klauw en een vibrator(vorm). De klauw heeft dus te maken met het thema zelfverdediging en de vibrator (mét een stukje voor de clitoris) voor de orgasmekloof. Hij trilt niet, maar ik heb 'm wel op zo'n manier gemaakt dat je 'm op de juiste manier kan gebruiken. Niet letterlijk natuurlijk. ;-) De nagels gaan ook over een stukje autonomie (zelfstandigheid). Ik zie veel vrouwen met lange nagels die hier gewoon mee kunnen werken, hiervoor hebben zij zo hun maniertjes in gevonden. (Bijv.: crème uit een pot *scoopen* met je knokkel i.p.v. hier met je nagel in gaan). Ik vind dat zo cool en het laat zien dat, ongeacht de lengtes van de nagels, ze hier niemand voor nodig hebben.

Ik heb dus niet mijn uiteindelijke 'eindproduct' kunnen laten zien in dit verslag. Wel hoop ik dat mijn vervolgstappen duidelijk zijn voor jou; de lezer van dit verslag.

een snel schetsje van een fimo klei ring met scherpe voorwerpen erin

I AM NOT
YOUR PUSSY

ZELFVERDEDIGING
ZELFBEVREDIGING

**voor een laatste keer uitgelegd waarom strijden tegen
ongelijkheid nog steeds nodig is:**

zucht...

Bijna ten einde van dit verslag en toch op de valreep nog even iets schokkends wat ik mee wilde nemen omdat het laat zien dat we er nog steeds niet zijn.

Een paar dagen geleden kwam het nieuws naar buiten dat Johan Derksen in zijn vroegere jaren een dronken (bewusteloze) vrouw naakt achterliet met een kaars tussen haar benen. Dit bracht hij naar buiten in het programma Vandaag Inside. Eerder zei hij nog dat hij deze kaars 'erin' had gestopt. Het moet nog blijken wat waar is, maar ik vind het beide erg walgelijk. Maar wat nog walgelijker is, is dat niemand hier wat van gezegd heeft en dat iedereen (lees: iedereen aan tafel daar en het publiek) hierom lachte (De Telegraaf, 2022). Na het hele gebeuren met de schandalen rond The Voice of Holland vond ik dit weer zo heftig om te horen. Wat bezielt je, denk ik dan? Ik hou m'n hart vast voor wat er nog meer in deze beerput zit... Maar je ziet het, er is nog een lange weg te gaan.

er is nog een laaaaaaaaaaange weg te gaan...

bibliografie

Adichie, C. N. (2017, 14 april). *We should all be feminists*. TED Talks. Geraadpleegd op 29 april 2022, van https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_we_should_all_be_feminists/transcript

Almuli, T. (2021, 28 april). *Waarom we moeten stoppen met het seksualiseren van naakte vrouwenlijven*. Cosmopolitan. Geraadpleegd op 11 april 2022, van <https://www.cosmopolitan.com/nl/lifestyle/a33259477/stoppen-seksualiseren-naakte-vrouwenlijven/>

Artsy. (z.d.). *Carolee Schneemann | Portrait Partials (1970/2007) | Available for Sale | Artsy*. Geraadpleegd op 12 april 2022, van <https://www.artsy.net/artwork/carolee-schneemann-portrait-partials>

Atria. (z.d.-a). *Eerste feministische golf*. Geraadpleegd op 15 maart 2022, van <https://atria.nl/tag/eerste-feministische-golf/>

Atria. (z.d.-b). *Feminisme 19e eeuw*. Geraadpleegd op 15 maart 2022, van <https://atria.nl/nieuws-publicaties/feminisme/feminisme-19e-eeuw/>

Atria. (2021, maart). *De lessen van Dolle Mina | Baas in eigen buik*. Geraadpleegd op 18 april 2022, van https://static1.squarespace.com/static/5b2110e745776e16fd101c01/t/603f74f3af15b7653cae9b7a/1614771446439/ATR_Lespakket+2+voor+docenten_HR.pdf

Bero, T. (2019, 11 juli). *As A Black Woman, My Acrylic Nails Will Always Be More Than Just A Manicure To Me*. Bustle. Geraadpleegd op 11 maart 2022, van <https://www.bustle.com/p/as-a-black-woman-my-acrylic-nails-will-always-be-more-than-just-a-manicure-to-me-17862166>

Boorsma, J. (2021, 18 maart). *Hoe kunnen we de orgasmekloof dichten?* BNNVARA. Geraadpleegd op 18 april 2022, van <https://www.bnnvara.nl/artikelen/hoe-kunnen-we-de-orgasmekloof-dichten>

Bosch, S. (2020, 31 juli). *Beyoncé sluit niemand uit in haar oogstrelende visuele album Black is King*. Trouw. Geraadpleegd op 12 april 2022, van <https://www.trouw.nl/cultuur-media/beyonce-sluit-niemand-uit-in-haar-oogstrelende-visuele-album-black-is-king~bfeebce7/>

De Nieuws BV. (2020, 18 augustus). *Thorn Roos de Vries speelt eerste non-binaire karakter in Nederlandse serie*. NPO Radio 1. Geraadpleegd op 8 april 2022, van <https://www.nporadio1.nl/nieuws/cultuur-media/e137c99e-1ab5-4977-82ce-9ebdd4a5af75/thorn-roos-de-vries-speelt-eerste-non-binaire-karakter-in-nederlandse-serie>

De Telegraaf. (2022, 28 april). *OM gaat beweringen Johan Derksen onderzoeken, roept betrokkenen op hun verhaal te doen*. Telegraaf. Geraadpleegd op 28 april 2022, van <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1882970900/om-gaat-beweringen-johan-derksen-onderzoeken-roept-betrokkenen-op-hun-verhaal-te-doen>

De Vries, M. (2019, 7 januari). *"Ik zoek altijd naar de essentie" - 10 vragen aan Maria Roosen*. Museumtijdschrift. Geraadpleegd op 11 april 2022, van <https://museumtijdschrift.nl/zoek-altijd-naar-essentie-10-vragen-aan-maria-roosen/>

Emin, T. (z.d.). *Psyco Slut - Tracey Emin*. Google Arts & Culture. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van https://artsandculture.google.com/asset/psyco-slut/IgFDgQ_fMwHC_w?hl=nl

Gotthardt, A. (2018, 21 juni). *6 Works That Explain Yayoi Kusama's Rise to Art World Stardom*. Artsy. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van <https://www.artsy.net/article/artsy-editorial-6-works-explain-yayoi-kusamas-rise-art-stardom>

Happel, L. (2021, 28 november). *Wat is intersectioneel feminisme? | Feminisme 20ste eeuw*. Atria. Geraadpleegd op 8 april 2022, van <https://atria.nl/nieuws-publicaties/feminisme/feminisme-21ste-eeuw/wat-is-intersectioneel-feminisme/#:%7E:text=Intersectioneel%20feminisme%20is%20een%20vorm,voor%20structurele%20voordelen%20of%20nadelen>.

Heithuis, S. (2020, 20 november). *Blog Sander Heithuis: Huh? Zitten we kniediep in de 4e feministische golf?* WOMEN Inc. Geraadpleegd op 8 april 2022, van <https://www.womeninc.nl/actueel/blog-sander-heithuis-huh-zitten-we-kniediep-in-de-4e-feministische-golf>

Het HEM. (2020, 24 januari). *Maria Roosen*. Geraadpleegd op 11 april 2022, van <https://hethem.nl/nl/Chapter-Three/Maria-Roosen>

Het Klokhuis. (2014, 27 augustus). *Aletta Jacobs* [Video]. Het Klokhuis. <https://www.hetklokhuis.nl/tv-uitzending/2761/aletta-jacobs>

Hon – en Katedral (1966) – Niki de Saint Phalle. (z.d.). Art Salon Holland. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van <https://www.artsalonholland.nl/meesterwerken/hon-niki-de-saint-phalle>

Iedereen Is Anders. (z.d.). *LHBT/QA+ | Iedereen is anders*. Geraadpleegd op 11 maart 2022, van <https://iedereenisanders.nl/info-tips/seksuele-orientatie/lhbtqa#panseksueel>

Jansen, C. (2017, 20 november). *Betty Tompkins Is The Feminist Artist You Need To Know*. ELLE. Geraadpleegd op 7 april 2022, van <https://www.elle.com/uk/life-and-culture/culture/longform/a40061/betty-tompkins-feminist-art/>

Joke Smit: icoon van de 'tweede feministische golf' | *Bekende feministen*. (2017, 17 oktober). Atria. Geraadpleegd op 17 april 2022, van <https://atria.nl/nieuws-publicaties/feminisme/bekende-feministen/joke-smit-icoon-van-de-tweede-feministische-golf/>

KRO NCRV. (2021, 14 oktober). *Zeikwijven* [Video]. npo3.nl. https://www.npo3.nl/zeikwijven/14-10-2021/KN_1727550

LOVER. (z.d.). *Tijdschrift LOVER - Over LOVER*. Geraadpleegd op 25 april 2022, van https://www.tijdschriftlover.nl/info/over_lover

Macfarlane, J. (2021, 12 maart). *Text me when you get home: meaning of Instagram message that went viral following Sarah Everard disappearance*. Edinburgh News. Geraadpleegd op 16 april 2022, van <https://www.edinburghnews.scotsman.com/news/people/text-me-when-you-get-home-meaning-of-instagram-message-that-went-viral-following-sarah-everard-disappearance-3164168>

NPO Kennis. (2021, 9 juni). *Waarom is feminisme nog nodig?* Geraadpleegd op 15 maart 2022, van <https://npokennis.nl/longread/7862/waarom-is-feminisme-nog-nodig>

Onze Taal. (2021, 9 augustus). *Sekse, geslacht en gender*. Geraadpleegd op 17 april 2022, van <https://onzetaal.nl/taaladvies/sekse-geslacht-en-gender>

Peters, L. (2016, 16 juni). *Geen man of vrouw? Dan ben je voortaan een 'hen'*. De Correspondent. Geraadpleegd op 17 april 2022, van <https://decorrespondent.nl/4748/geen-man-of-vrouw-dan-ben-je-voortaan-een-hen/1050864703020-d399a42e>

Pilon, M. (2018, 17 augustus). *De Pink Tax: waarom vrouwen meer betalen voor hetzelfde product dan mannen / Beeldvorming en stereotypering*. Atria. Geraadpleegd op 8 april 2022, van <https://atria.nl/nieuws-publicaties/beeldvorming-stereotypering/pink-tax-waarom-vrouwen-meer-betalen-dan-mannen/>

RTL. (z.d.). *Tussen De Lakens Met Geraldine*. RTL.nl. Geraadpleegd op 18 april 2022, van <https://www.rtl.nl/programma/5295110/tussen-de-lakens-met-geraldine>

Simone de Beauvoir. (2020, 7 juni). *Filosofie Magazine*. Geraadpleegd op 17 april 2022, van <https://www.filosofie.nl/filosoof/simone-de-beauvoir/>

Smeets, S. (2021, 14 december). *At the sight of the vulva even the devil runs away*. Mister Motley. Geraadpleegd op 21 april 2022, van <https://www.mistermotley.nl/sight-vulva-even-devil-runs-away/>

Smit, J. (1967, november). *Het onbehagen bij de vrouw*. Geraadpleegd op 17 april 2022, van <http://home.wxsnl/%7Eevenwilde/wsts210/simjes/teksten/onbehagen/onbehagen.html>

Stroeken, H. (2013, 23 september). *Seksualiseren*. Psychoanalytisch Woordenboek. Geraadpleegd op 11 april 2022, van <https://www.psychoanalytischwoordenboek.nl/lemmas/seksualiseren/>

Tate. (z.d.-a). *Carolee Schneemann 1939 – 2019*. Geraadpleegd op 12 april 2022, van <https://www.tate.org.uk/art/artists/carolee-schneemann-5446>

Tate. (z.d.-b). *'Finger Gloves', Rebecca Horn, 1972*. Geraadpleegd op 21 april 2022, van <https://www.tate.org.uk/art/artworks/horn-finger-gloves-t07845>

Tate. (z.d.-c). *Introduction to Tracey Emin*. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van <https://www.tate.org.uk/art/artists/tracey-emin-2590/introduction>

Tate. (z.d.-d). *Linder*. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van <https://www.tate.org.uk/art/artists/linder-10844>

Tate. (z.d.-e). *Tracey Emin, "My Bed"*. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van <https://www.tate.org.uk/art/artworks/emin-my-bed-l03662/tracey-emin-my-bed>

The Broad. (z.d.). *Barbara Kruger - Bio | The Broad*. Geraadpleegd op 23 april 2022, van <https://www.thebroad.org/art/barbara-kruger>

Van de Beek, J. (2022, 25 januari). *Seksuoloog Ellen Laan: 'Vaginale orgasmes bestaan helemaal niet'*. OneWorld. Geraadpleegd op 18 april 2022, van <https://www.oneworld.nl/lezen/interview/seksuoloog-ellen-laan-vaginale-orgasmes-bestaan-helemaal-niet/>

Vandermaelen, L. (2021, 12 juli). *Lesje geschiedenis: de derde feministische golf*. Feminer. Geraadpleegd op 8 april 2022, van <https://feminer.nl/de-diepte-in/derde-feministische-golf/>

Voyeurisme / Slachtofferzorg. (z.d.). Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Geraadpleegd op 21 april 2022, van <https://www.slachtofferzorg.be/voyeurisme>

Yayoi Kusama. Accumulation No. 1. 1962 / MoMA. (z.d.). The Museum of Modern Art. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van <https://www.moma.org/collection/works/163826>

Yayoi Kusama Art, Bio, Ideas. (z.d.). The Art Story. Geraadpleegd op 13 maart 2022, van <https://www.theartstory.org/artist/kusama-yayoi/>

Zimmermann, J. (2021, 12 april). *Cindy Sherman and Female Representation in Art. A WOMEN'S THING*. Geraadpleegd op 21 april 2022, van <https://awomensthing.org/blog/cindy-sherman/>

zusters,
weest moedig,
scherpzinnig,
eendrachtig